

כלכלה בדרך הקלה

ספר תרגול במאקרו כלכלה

סטודנטים יקרים

לפניכם ספר תרגילים בקורס מבוא למיקרו כלכלה. הספר הוא חלק מפרויקט חדשני וראשון מסוגו בארץ במקצוע זה, המועבר ברשת האינטרנט On-line. הקורס באתר כולל פתרונות מלאים לספר התרגילים.

הפתרונות מוגשים בסרטוני וידאו המלווים בהסבר קולי, כך שאתם רואים את התהליכים בצורה מובנית, שיטתית ופשוטה, ממש כפי שנעשה בשיעור פרטי.

את הקורס בנה מר עופר לוי, מרצה מבוקש ומחבר סדרת הספרים "כלכלה בדרך הקלה" במקצועות מיקרו כלכלה, מאקרו כלכלה ותורת המחירים, אשר לימד אלפי סטודנטים מרוצים.

אז אם אתם עסוקים מידי בעבודה, סובלים מלקויות למידה, רוצים להצטיין או פשוט אוהבים ללמוד בשקט בבית, אנחנו מזמינים אתכם לחוויית לימודים יוצאת דופן וחדשה לחלוטין, היכנסו עכשיו לאתר

אנו מאחלים לכם הצלחה מלאה בבחינות

צוות האתר GooL

גול, בשביל התירגול !

תוכן העניינים:
הוראות לשימוש יעיל ומוצלח בספר התרגילים
1. פרק ראשון: חשבונאות לאומית
2. פרק שני: פונקצית הצריכה
3. פרק שלישי: השקעות
4. פרק רביעי: מודל קיינס פשוט במשק סגור
5. פרק חמישי: מערכת הבנקים וכמות הכסף
6. פרק שישי: המודל המשולב - מודל קיינס עם שוק הכסף במשק סגור
7. פרק שביעי: שוק מטבע חוץ ומאזן התשלומים
8. פרק שמיני: מודל קיינס במשק פתוח
9. טבלת פתרונות סופיים לשאלות
10. חוברת ממ"נים לדוגמה – הפתרונות מצויים בוידאו באתר שלנו

פרק ראשון - חשבונאות לאומית

שאלה 1.1

להלן נתוני החשבונאות הלאומית של משק בשנה מסוימת (במיליארדי ₪):

1. הצריכה הפרטית 60
2. הצריכה הציבורית 20
3. ההשקעה הגולמית 30
4. הייצוא 10
5. הייבוא 15
6. פחת 2

מנתונים אלו ניתן להסיק, כי בשנה זו :

- א. התוצר הלאומי הגולמי היה 105 והתוצר הלאומי הנקי היה 100.
- ב. התוצר הלאומי הגולמי היה 105 וההשקעה הנקיה הייתה 20.
- ג. במשק קיים עודף ייצוא של 5.
- ד. התוצר הלאומי הנקי היה 103 וההשקעה הנקיה הייתה 28.

שאלה 1.2

מנתוני שאלה 1 ניתן להסיק, כי בשנה זו :

- א. החיסכון הציבורי היה 5.
- ב. השימושים גדולים מהמקורות במשק זה.
- ג. כל הטענות האחרות אינן נכונות.
- ד. החיסכון הלאומי הנקי היה 23.

שאלה 1.3

להלן נתוני החשבונאות הלאומית של משק בשנת 2003:

- ← מסים עקיפים נטו - 300 מיליון ש"ח;
- ← מסים ישירים נטו - 400 מיליון ש"ח;
- ← הכנסה לאומית - 1200 מיליון ש"ח;
- ← רווחים שלא חולקו - 100 מיליון ש"ח;
- ← פחת - 60 מיליון ש"ח.

מנתונים אלו ניתן להסיק, כי בשנת 2003

- א. התוצר הלאומי הנקי 1900 מיליון ש"ח וההכנסה הפנויה 700 מיליון ש"ח.
- ב. התוצר הלאומי הנקי 1500 מיליון ש"ח וההכנסה הפנויה 700 מיליון ש"ח.
- ג. התוצר הלאומי הגולמי 1560 מיליון ש"ח וההכנסה הפנויה 500 מיליון ש"ח.
- ד. התוצר הלאומי הגולמי 1960 מיליון ש"ח וההכנסה הפנויה 500 מיליון ש"ח.
- ה. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 1.4

להלן נתונים על משק בשנת 2000 (במיליוני ש"ח):

900	-	צריכה פרטית
30	-	פחת
500	-	צריכה ציבורית
350	-	מס הכנסה
80	-	מסים עקיפים נטו
250	-	תשלומי העברה
150	-	השקעה נקייה
40	-	עודף יבוא
0	-	רווחים שלא חולקו

מכאן ניתן להסיק, כי בשנת 2000 היו:

- א. התוצר הלאומי הגולמי 1510, ההכנסה הפנויה 1430 והחיסכון האישי 430.
- ב. התוצר הלאומי הנקי 1510, ההכנסה הפנויה 1330 והחיסכון האישי 430.
- ג. התוצר הלאומי הגולמי 1540, ההכנסה הפנויה 1430 והחיסכון האישי שלילי.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 1.5

- בהמשך לנתוני השאלה הקודמת, נתון גם שההכנסות משכר במשק הן בסך 830 :
- א. החיסכון הציבורי 320, החיסכון במשק 110 וההכנסה הלאומית היא 1430.
 - ב. הגירעון הציבורי 320, החיסכון במשק 110 והרווחים במשק הם 600.
 - ג. החיסכון הציבורי 320, החיסכון במשק 110 והרווחים במשק הם 600.
 - ד. הגירעון הציבורי 320, החיסכון במשק 430 וההכנסה הלאומית היא 1430.

שאלה 1.6

להלן נתונים על משק בשנת 2001 (במיליוני ש"ח):

1900	-	השקעה גולמית
50	-	פחת
1500	-	צריכה ציבורית
500	-	מס הכנסה
250	-	קצבאות שונות ודמי אבטלה
1500	-	הכנסות משכר
2500	-	הכנסות מרווחים
400	-	עודף יבוא
50	-	רווחים שלא חולקו

בנוסף ידוע שלא מוטלים כל מיסים נוספים ולא משולמות כל קצבאות או סובסידיות נוספות.

מכאן ניתן להסיק, כי בשנת 2000 היו :

- א. התוצר הלאומי הגולמי 4050, ההכנסה הפנויה 3700 והחיסכון הלאומי 1450.
- ב. התוצר הלאומי הנקי 4050, ההכנסה הפנויה 4000 והחיסכון האישי 2650.
- ג. התוצר הלאומי הגולמי 4000, ההכנסה הפנויה 3700 והחיסכון הממשלתי שלילי.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 1.7

בהמשך לנתוני השאלה הקודמת ניתן להסיק כי :

- א. הגירעון הציבורי 1500, החיסכון במשק 1350 והצריכה הפרטית 1050.
- ב. הגירעון הציבורי 0, החיסכון במשק 2650 והצריכה הפרטית 1050.
- ג. הגירעון הציבורי 1250, החיסכון במשק 2650 והצריכה הפרטית 1000.
- ד. הגירעון הציבורי 1250, החיסכון במשק 1450 והצריכה הפרטית 1050.

שאלה 1.8

- א. ייתכן מצב שבו השימושים גדולים מהמקורות.
- ב. ייתכן מצב שבו אחד השימושים או סכום של כמה מהם גבוה מהתוצר הלאומי הגולמי.
- ג. ייתכן מצב שההשקעה הגולמית תהיה שלילית.
- ד. לא ייתכן מצב שבו ההשקעה של המשק תהיה גבוהה מהחיסכון של המשק.

שאלה 1.9

מנתוני החשבונאות הלאומית של שנה מסוימת נובע כי סך הצריכה הפרטית וההשקעה הגולמית היו גדולים מהתל"ג. מכאן נובע כי:

- א. יש טעות בנתונים.
- ב. ההשקעה הנקייה שלילית.
- ג. קיים גירעון בתקציב הממשלה.
- ד. המשק הוא בהכרח משק פתוח והייבוא גבוה מהייצוא.
- ה. כל הטענות האחרות שגויות.

שאלה 1.10

מנתוני החשבונאות הלאומית של משק בשנה הנוכחית נובע כי: התוצר הלאומי גדל, עודף היצוא קטן, הצריכה הפרטית, הצריכה הציבורית והמסים - לא השתנו, ואילו תשלומי ההעברה גדלו. מנתונים אלו ניתן להסיק, כי:

- א. החיסכון במשק קטן.
- ב. ההשקעה גדלה והגירעון בתקציב הממשלה גדל.
- ג. ההשקעה גדלה והגירעון בתקציב הממשלה קטן.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 1.11

מנתוני החשבונאות הלאומית של משק בשנה הנוכחית נובע כי: התוצר הלאומי קטן, החיסכון האישי גדל, עודף היבוא גדל, ההשקעה הנקייה, החיסכון העיסקי והמסים נטו - לא השתנו. מנתונים אלו ניתן להסיק, כי:

- א. הצריכה הפרטית לא השתנתה.
- ב. הצריכה הפרטית והגירעון בתקציב הממשלה גדלו.
- ג. הצריכה הפרטית קטנה והגירעון בתקציב הממשלה קטן.
- ד. הצריכה הפרטית קטנה והגירעון בתקציב הממשלה גדל.

שאלה 1.12

מנתוני החשבונאות הלאומית של משק בשנה הנוכחית (אלפי ש"ח) נובע כי :
הצריכה הפרטית 15,000, הצריכה הציבורית 7,000 והחיסכון הנקי במשק 8,000. להלן מספר טענות :

- א. התוצר הנקי במשק הוא 30,000.
- ב. רק אם המשק סגור, התוצר הנקי במשק הוא 30,000.
- ג. רק אם המשק פתוח, התוצר הנקי במשק הוא 30,000.
- ד. לא ניתן לומר בוודאות מה גודל התוצר.

חלק ב – תוצר ריאלי ונומינלי

הערה : כל התשובות הן קירוב לתוצאה הנכונה.

חלק ב' - שאלה 1.1

ידועים הנתונים הבאים :

התוצר הלאומי הגולמי עלה מ- 1000 מיליארדי שקל בשנת 2007 ל- 1050 מיליארדי שקל בשנת 2008. מדד מחירי התוצר הלאומי עלה ב- 3% בשנת 2008. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2008 לעומת 2007?

- א. ב 1.94%.
- ב. ב 8%.
- ג. ב 5%.
- ד. ב 3%.

חלק ב' - שאלה 1.2

ידועים הנתונים הבאים :

התוצר הלאומי הגולמי עלה מ- 1000 מיליארדי שקל בשנת 2000 ל- 1020 מיליארדי שקל בשנת 2001. מדד המחירים בשנת 2000 היה 120 ובשנת 2001 היה 126. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2001 לעומת 2000?

- א. התוצר הריאלי קטן ב 2.857%.
- ב. התוצר הריאלי קטן ב 3%.
- ג. התוצר הריאלי גדל ב 3%.
- ד. התוצר הריאלי גדל ב 2.857%.

חלק ב' - שאלה 1.3

ידועים הנתונים הבאים:

התוצר במחירים שוטפים עלה ב 20% בשנת 2001. מדד המחירים בשנת 2001 עלה ב 12%. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2001?

- א. התוצר הריאלי קטן ב 7.1%.
- ב. התוצר הריאלי קטן ב 32%.
- ג. התוצר הריאלי גדל ב 32%.
- ד. התוצר הריאלי גדל ב 7.1%.

חלק ב' - שאלה 1.4

ידועים הנתונים הבאים:

התוצר הלאומי הגולמי עלה מ- 4000 מיליארדי שקל בשנת 2008 ל- 5184.6 מיליארדי שקל בשנת 2010. מדד המחירים עלה בשנת 2009 ב 3% ובשנת 2010 עלה המדד בעוד 4%. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2010 לעומת 2008? מה היה הגידול הריאלי הממוצע בין השנים 2008-2010?

- א. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב 21%, והגידול הממוצע היה 10%.
- ב. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב 21%, והגידול הממוצע היה 10.5%.
- ג. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב 24.6%, והגידול הממוצע היה 12.3%.
- ד. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב 24.6%, והגידול הממוצע היה 11.6%.

חלק ב' - שאלה 1.5

ידועים הנתונים הבאים:

התוצר הלאומי הגולמי עלה מ- 2200 מיליארדי שקל בשנת 2000 ל- 2420 מיליארדי שקל בשנת 2001. מדד מחירי התוצר הלאומי עלה ב- 4% בשנת 2001. האוכלוסייה גדלה ב 3%. מכאן ש:

- א. התוצר הריאלי לנפש קטן ב 3%.
- ב. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב 6.8%.
- ג. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב 3%.
- ד. התוצר הריאלי לנפש גדל ב 3%.

חלק ב' - שאלה 1.6

ידועים הנתונים הבאים :

התוצר הנומינלי גדל ב 8% בשנת 2001. מדד מחירי התוצר הלאומי עלה ב- 2% בשנת 2001. האוכלוסיה גדלה ב 4%. מכאן ש :

- א. התוצר הריאלי לנפש קטן ב 3%.
- ב. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב 6.8%.
- ג. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב 3%.
- ד. התוצר הריאלי לנפש גדל ב 1.8%.

חלק ב' - שאלה 1.7

ידועים הנתונים הבאים :

התוצר הלאומי הגולמי עלה מ- 2,000 מיליארדי שקל בשנת 2006 ל- 2,317.67 מיליארדי שקל בשנת 2008. מדד המחירים בשנת 2006 היה 138 ובשנת 2008 היה 144.9. בין השנים 2006-2008, האוכלוסיה גדלה מ 6 מיליון ל 6.24 מיליון.

- א. התוצר הריאלי לנפש גדל בין השנים 2006 – 2008 ב 6.1%, והגידול הממוצע בו היה 3%.
- ב. התוצר הריאלי לנפש גדל בין השנים 2006 – 2008 ב 6.1%, והגידול הממוצע בו היה 2%.
- ג. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2006 – 2008 ב 10.3%, והגידול הממוצע בו היה 6.1%.
- ד. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2006 – 2008 ב 10.3%, והגידול הממוצע בו היה 3%.

פרק שני – פונקצית הצריכה

שאלה 2.1

ליוסי פונקצית צריכה $C = 2000 + 0.6Yd$. כיום ההכנסה הפנויה שלו היא 5000.

להלן מספר טענות:

א. הנטייה הממוצעת לצרוך גדולה מאחת.

ב. הנטייה השולית לחסוך שווה 0.

ג. הנטייה הממוצעת לחסוך שווה 0.

ד. החיסכון הפרטי שווה 3000.

שאלה 2.2

לפרט מסוים יש פונקצית צריכה $C = 400 + 0.8Yd$. כיום ההכנסה הפנויה שלו היא 1500. בשנה הבאה תגדל ההכנסה הפנויה שלו ב-1000. בהשוואה לשנה הנוכחית:

א. הנטייה הממוצעת לצרוך (APC) תגדל בשנה הבאה.

ב. הנטייה הממוצעת לצרוך (APC) תקטן בשנה הבאה.

ג. הנטייה הממוצעת לחסוך (APS) תקטן בשנה הבאה.

ד. הנטייה השולית לצרוך (MPC) תגדל בשנה הבאה.

שאלה 2.3

ידוע כי לכל הפרטים במשק פונקצית צריכה זהה עם נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה. כמו כן, ידוע שכאשר אין לפרטים כל הכנסה, עדיין תהיה להם צריכה בגודל חיובי מסוים וגדול מ-1000 לכל פרט. ניתן לומר כי:

א. הנטייה הממוצעת לצרוך (APC) גדלה עם גידול בהכנסת הפרטים.

ב. הנטייה השולית לחסוך (MPS) גדלה עם גידול בהכנסת הפרטים.

ג. הנטייה הממוצעת לחסוך (APS) שלילית בהכנסה של 1000 לכל פרט.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 2.4

במשק יש פרטים מסוג A ופרטים מסוג B. ידוע כי לכל הפרטים מסוג A פונקצית צריכה זהה עם נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה. לכל הפרטים מסוג B פונקצית צריכה זהה עם נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה ושונה מזו של A. הנטייה הממוצעת לצרוך של שניהם זהה בהכנסה בגובה 1000. בהכנסה של 2000, גבוהה הנטייה הממוצעת לצרוך של פרטים מסוג B. להלן מספר טענות:

- א. הנטייה השולית של פרטים מסוג B גבוהה מזו של פרטים מסוג A.
- ב. הגודל האוטונומי (הצריכה הפרטית, כאשר לפרטים אין כל הכנסה) של פרטים מסוג B גבוהה מזו של פרטים מסוג A.
- ג. בהכנסה של 2000, שני הפרטים צורכים בסכום כפול מאשר בהכנסה של 1000.
- ד. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

שאלה 2.5

במשק שתי משפחות, אלוני וחרמוני. לשתי המשפחות פונקצית צריכה פרטית עם נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה פנויה. ידוע כי הנטייה השולית לצרוך של משפחת אלוני גדולה מזו של משפחת חרמוני. בעקבות רפורמה במסים צפויה לגדול הכנסתה הפנויה של משפחת אלוני על חשבון ירידה בהכנסתה הפנויה של משפחת חרמוני. (סך ההכנסה במשק לא תשתנה). מכאן ש:

- א. הצריכה הפרטית במשק לא תשתנה.
- ב. הצריכה הפרטית במשק תקטן.
- ג. הצריכה הפרטית במשק תגדל.
- ד. הצריכה הפרטית במשק תגדל רק אם למשפחת חרמוני הכנסה פנויה נמוכה יותר מאשר למשפחת אלוני.
- ה. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 2.6

כל המשפחות במשק מסוים יש פונקצית צריכה זהה, המקיימת נטייה שולית לצרוך פוחתת עם גידול בהכנסה הפנויה. הממשלה שוקלת רפורמה במס שתקטין את אי השיויון בחלוקת הכנסות (ללא שינוי בסכום המס הכולל). הרפורמה תגרום ל:

- א. אי שינוי בסך הצריכה הפרטית במשק.
- ב. גידול בסך הצריכה הפרטית במשק.
- ג. מכיוון שלכל המשפחות פונקצית צריכה פרטית זהה, הצריכה הפרטית של כל משפחה ומשפחה במשק תגדל.
- ד. מאחר שהמשפחות העשירות מקטינות את צריכתן, תקטן הצריכה הכוללת במשק.
- ה. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 2.7

במשק שתי משפחות, אלוני וחרמוני. לשתי המשפחות פונקצית צריכה פרטית זהה עם נטייה שולית לצרוך פוחתת בכל רמת הכנסה פנויה. בעקבות רפורמה במסים צפויה לגדול הכנסתה הפנויה של משפחת אלוני על חשבון ירידה בהכנסתה הפנויה של משפחת חרמוני. (סך ההכנסה במשק לא תשתנה). מכאן ש:

- א. הצריכה הפרטית במשק לא תשתנה.
- ב. הצריכה הפרטית במשק תקטן.
- ג. הצריכה הפרטית במשק תגדל.
- ד. הצריכה הפרטית במשק תגדל רק אם למשפחת חרמוני הכנסה פנויה נמוכה יותר מאשר למשפחת אלוני.
- ה. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 2.8

כל הפרטים במשק מסוים נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה, ושווה בין הפרטים. בתנאים אלו:

- א. חלוקת הכנסות שוויונית יותר תגרום לגידול בנטייה הממוצעת לצרוך של כל המשק.
- ב. חלוקת הכנסות שוויונית יותר תגדיל את הצריכה המצרפית.
- ג. חלוקת הכנסות שוויונית יותר לא תשנה את הצריכה המצרפית.
- ד. חלוקת הכנסות לא תשנה את הצריכה המצרפית רק אם הנטייה השולית לצרוך של כל פרט גדולה מ 0.5.

שאלה 2.9

ידוע כי למשה יש פונקציית צריכה עם נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה. ברמת ההכנסה הנוכחית יש למשה נטייה ממוצעת לחסוך שלילית. מכאן ש :

- א. גם הנטייה השולית לחסוך שלילית.
- ב. הנטייה הממוצעת לצרוך גדולה מאחת.
- ג. הצריכה של משה קטנה מהכנסתו.
- ד. אם הכנסתו של משה תקטן, אזי ייתכן שיחסוך יותר והנטייה הממוצעת לחסוך תגדל.

שאלה 2.10

לכל הפרטים במשק מסוים נטייה שולית לצרוך פוחתת עם גידול ברמת בהכנסה. הממשלה מבצעת רפורמה במס המקטינה את אי השיויון במשק. בתנאים אלו :

- א. חלוקת הכנסות שוויונית יותר תגרום לגידול בנטייה השולית לצרוך של כל המשק.
- ב. חלוקת הכנסות שוויונית יותר תגדיל את הנטייה השולית לצרוך של העשירים ותקטין את הנטייה השולית לצרוך של העניים.
- ג. חלוקת הכנסות שוויונית יותר תגדיל את הצריכה של העשירים ותקטין את הצריכה של העניים.
- ד. חלוקת הכנסות שוויונית יותר אינה משפיעה על הנטייה השולית לצרוך של העשירים אך ייתכן שתגדיל את הנטייה השולית לצרוך של העניים.

שאלה 2.11

במשק שני סוגי משפחות A ו B. לשני סוגי המשפחות פונקציית צריכה פרטית עם נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה פנויה. ידוע כי ברמת ההכנסה הנוכחית, הנטייה הממוצעת לצרוך (APC) של משפחות A שווה לזו של משפחות B וגם ההכנסה הפנויה של כל המשפחות במשק זהה. בעקבות חוקי מס חדשים צפויה לגדול הכנסתן הפנויה של משפחות A על חשבון ירידה בהכנסתן של משפחות B (סך ההכנסה במשק לא תשתנה). מכאן ש :

- א. הצריכה הפרטית במשק לא תשתנה.
- ב. הצריכה הפרטית במשק תקטן.
- ג. הצריכה הפרטית במשק תגדל.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 2.12

ידוע כי לפרט מסוים יש פונקציית צריכה עם נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה. ברמת ההכנסה הנוכחית מוציא הפרט את כל הכנסתו על צריכה. מכאן ש:

- א. ברמת הכנסה נמוכה יותר, הנטייה הממוצעת לחסוך (APS) תגדל.
- ב. ברמת הכנסה נמוכה יותר, הנטייה הממוצעת לצרוך (APC) תגדל.
- ג. ברמת ההכנסה הנוכחית, החיסכון של הפרט שווה לאפס והוא יישאר כך גם אם הכנסת הפרט תוכפל.
- ד. אם הכנסתו של הפרט תקטן, אזי החיסכון והנטייה השולית לחסוך (MPS) תהיינה שליליות.

שאלה 2.13

להלן מספר טענות לגבי פונקציית הצריכה:

- א. אם הנטייה השולית לצרוך (MPC) קבועה אז גם הנטייה הממוצעת לצרוך (APC) קבועה.
- ב. אם הנטייה הממוצעת לצרוך (APC) קבועה אז גם הנטייה השולית לצרוך (MPC) קבועה.
- ג. אם הנטייה השולית לצרוך (MPC) פוחתת עם גידול בהכנסה ייתכן שהנטייה הממוצעת לצרוך (APC) תישאר קבועה עם גידול בהכנסה.
- ד. אם הנטייה השולית לצרוך (MPC) פוחתת עם גידול בהכנסה אז גם הנטייה השולית לחסוך (MPS) פוחתת עם גידול בהכנסה.

שאלה 2.14

איציק ושירלי מקבלים דמי כיס מהוריהם. דמי הכיס של שירלי גבוהים מאלו של איציק. הוריהם החליטו לצמצם בדמי הכיס של שירלי ולהעביר את הסכום שנוכה משירלי לדמי הכיס של איציק. באיזה מהמיקרים הבאים תגדל הצריכה כוללת של שני האחים:

- א. לשני האחים פונקציית צריכה זהה בעלת נטייה שולית לצרוך קבועה.
- ב. לשני האחים פונקציית צריכה בעלת נטייה שולית לצרוך קבועה ושונה.
- ג. לשני האחים פונקציית צריכה זהה בעלת נטייה שולית לצרוך פוחתת עם גידול בהכנסה.
- ד. לשני האחים פונקציית צריכה בעלת נטייה שולית לצרוך פוחתת עם גידול בהכנסה.

שאלה 2.15

ידוע כי לצרכן מסוים יש פונקציית צריכה רגילה וליניארית מהצורה הבאה: $C=C_0+MPC*Y_d$.

כאשר $0 < C_0 < 1$ ו- $0 < MPC < 1$. ידוע שהכנסת הצרכן קטנה מ- $\frac{C_0}{1-MPC}$. מכאן ש:

1. לצרכן יש חיסכון שלילי.
2. גידול בהכנסת הצרכן תגדיל הצריכה ואת הנטייה הממוצעת לצרוך (APC).
3. אם הכנסת הצרכן כפולה מהגודל האוטונומי של הצריכה הפרטית, אזי הצרכן מוציא בדיוק את כל הכנסתו.

א. רק טענה 1 נכונה;

ב. רק טענה 2 נכונה;

ג. רק טענות 1 ו-2 נכונות.

ד. רק טענה 3 נכונה;

שאלה 2.16

במשק יש שתי משפחות בעלות פונקציה צריכה ליניארית (נש"צ קבועה). ידוע שהנש"צ של משפחה א' גבוה מהנש"צ של משפחה ב'. הממשלה החליטה לבצע שינוי במערכת המיסוי שגרמה להכנסת משפחה א' לקטון ולהכנסת משפחה ב' לגדול באותו סכום. מכאן ש:

א. הנש"צ המצרפית במשק תגדל.

ב. הנש"צ המצרפית במשק תקטן.

ג. הנש"צ המצרפית במשק לא תשתנה.

ד. לא ניתן לדעת מה יקרה לנש"צ המצרפית.

שאלה 2.17

במשק יש 100 משפחות בעלות פונקציה צריכה ליניארית זהה (נש"צ קבועה). ידוע שהנטייה השולית לצרוך של משפחת כהן גדלה בעוד שהנטייה השולית לצרוך של שאר המשפחות לא השתנתה. מכאן ש:

א. הנטייה השולית לצרוך המצרפית (MPC) במשק תגדל יותר ככל שהחלק של משפחת כהן בהכנסות קטן יותר.

ב. הנטייה השולית לצרוך המצרפית (MPC) במשק תקטן יותר ככל שהחלק של משפחת כהן בהכנסות קטנה יותר.

ג. הנטייה השולית לחסוך המצרפית (MPS) במשק תקטן יותר ככל שהחלק של משפחת כהן בהכנסות גדול יותר.

ד. לא ניתן לדעת מה יקרה לנטייה השולית לצרוך המצרפית במשק ללא מידע על גודל הנש"צ של כל אחת מהמשפחות במשק.

לפתרונות מלאים בסרטוני וידאו היכנסו ל- www.GooL.co.il

כתב ופתר – עופר לוי ©

שאלה 2.18

במשק יש משפחות מסוג א' עם פונקציית חיסכון בעלת נטייה שולית לחסוך (MPS) קבועה בגובה 0.25. במשק יש גם משפחות מסוג ב' עם פונקציית חיסכון בעלת נטייה שולית לחסוך (MPS) קבועה בגובה 0.4. ידוע שמשפחות מסוג א' מרוויחות פי 3 ממשפחות סוג ב'. כמו כן, ידוע שיש פי 2 משפחות מסוג ב' מאשר משפחות מסוג א'. מכאן שהנטייה השולית לצרוך (MPC) המצרפית היא:

א. 0.675

ב. 0.34

ג. 0.31

ד. 0.69

שאלה 2.19

במשק יש 100 משפחות מסוג א' בעלות פונקציה צריכה ליניארית $C=10+0.8Y_d$ וגם 100 משפחות מסוג ב' בעלות פונקציה צריכה ליניארית $C=10+0.5Y_d$. כעת החליטו 10 משפחות מסוג א' לעזוב את המשק. לא היו שינויים נוספים במשק. מכאן ש:

א. הנטייה השולית לצרוך (MPC) המצרפית תקטן בהכרח.

ב. הנטייה השולית לצרוך (MPC) המצרפית לא תושפע משינוי זה.

ג. הנטייה השולית לצרוך (MPC) המצרפית תקטן, רק אם הכנסת משפחות מסוג א' גבוהה יותר מהכנסת המשפחות מסוג ב'.

ד. הנטייה השולית לצרוך (MPC) המצרפית יכולה לגדול אם המשפחות מסוג ב' הרבה יותר עשירות ממשפחות מסוג א'.

שאלה 2.20

במשק יש 100 משפחות אשר פונקציית הצריכה המצרפית שלהן היא $C=500+0.4Y_d$. בשנה הקרובה צפויות להגר למשק עוד 50 משפחות בעלות פונקציה צריכה זהה למשפחות הקיימות במשק ובעלות הכנסות זהות. מכאן שפונקציית הצריכה המצרפית החדשה תהיה:

א. $C=75,000+0.4Y_d$

ב. $C=750+0.4Y_d$

ג. $C=1000+0.8Y_d$

ד. $C=75,000+0.8Y_d$

פרק שלישי – השקעות

שאלה 3.1

דן מציע להלוות לרון סכום של 1000 ₪ בתמורה להחזר של 1100 ₪ כעבור שנה. רון טוען שבהינתן הריבית על הלוואות בשוק החופשי לא כדאי לו לקחת את ההלוואה. מכאן ששער הריבית בשורר במשק:

- א. גדול מ 10%.
- ב. קטן מ 10%.
- ג. שווה 10%.
- ד. לא ניתן לדעת.

שאלה 3.2

נחום מציע ללוות (לקחת הלוואה) ממשה בסך 1000 ₪ ולהחזיר לו 1050 ₪ כעבור שנה. משה טוען שבהינתן הריבית על הלוואות בשוק החופשי לא כדאי לו לקחת את ההלוואה. מכאן ששער הריבית בשורר במשק:

- א. גדול מ 5%.
- ב. קטן מ 5%.
- ג. שווה 5%.
- ד. לא ניתן לדעת.

שאלה 3.3

חברה תעשייתית רוכשת מפעל בעלות של 10 מיליון ₪. המפעל צפוי להכניס 5 מיליון ₪ בכל שנה במשך 3 שנים. בתום שלוש השנים החברה צופה שהיא תוכל למכור את המפעל בסך של 4 מיליון ₪. שער הריבית המקובל בשוק הוא 15%. מכאן ש:

- א. הערך הנוכחי הנקי של העסקה הוא בקירוב 14.04 מיליון ₪.
- ב. העסקה אינה כדאית.
- ג. אם שער הריבית בשוק יעלה זה יגרום לעלייה בערך הנוכחי הנקי של העסקה.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 3.4

חברה רוכשת מכוונות לממכר שתיה בעלות של 100 מיליון ₪. המכוונות צפויות להכניס 50 מיליון ₪ בשנה הראשונה, 40 מיליון ₪ בשנה השנייה ו 30 מיליון ₪ בשנה השלישית. ערך הגרט של המכוונות בתום שלוש השנים הוא 10 מיליון ₪. שער הריבית המקובל בשוק הוא 8%. מכאן ש :

- א. הערך הנוכחי הנקי של העיסקה הוא בקירוב 12.34 מיליון ₪.
- ב. העיסקה אינה כדאית.
- ג. אם סדר ההכנסות היה מתהפך כך שההכנסה של השנה השלישית היה מתקבל בשנה הראשונה ולהיפך, הרי שהערך הנוכחי של העיסקה היה גדל.
- ד. טענות א' וגי' נכונות.

שאלה 3.5

חברה תעשייתית רוכשת מפעל בעלות של 10 מיליון ₪. המפעל צפוי להכניס 5 מיליון ₪ בכל שנה במשך 3 שנים. למפעל יש הוצאות שוטפות של 1 מיליון ₪ בכל שנה. שער הריבית המקובל בשוק הוא 4%. מכאן ש :

- א. הערך הנוכחי הנקי של העיסקה הוא גבוה מ-4 מיליון ₪.
- ב. העיסקה כדאית.
- ג. גידול בהוצאות השוטפות יגרום לעלייה בערך הנוכחי הנקי של העיסקה.
- ד. טענות ב' וגי' נכונות.

שאלה 3.6

כלכלן חישב ומצא שעיסקה מסוימת כדאית. מבקר החברה מצא שהכלכלן טעה בנתונים ומסתבר שתקבול אחד עומד להתקבל מאוחר יותר, וההשקעה הדרושה גבוהה יותר ממה שרשם הכלכלן. מכאן שבהינתן השינויים הללו :

- א. העיסקה כעת כדאית עוד יותר.
- ב. העיסקה אינה כדאית בכלל.
- ג. לא ניתן לדעת מה קרה לכדאיות העיסקה.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 3.7

כלכלן חישב ומצא שהערך הנוכחי של עיסקה מסוימת הוא אפס, כלומר החברה אדישה לגבי ביצוע העיסקה. לאחר כמה ימים עלתה הריבית במשק ובמקביל עלתה ההשקעה בפרויקט ירדה עקב תנאי השוק, אך התקבולים הצפויים נותרו זהים. מכאן שבהינתן השינויים הללו:

- העיסקה כעת כדאית.
- העיסקה אינה כדאית בכלל.
- לא ניתן לדעת מה קרה לכדאיות העיסקה.
- כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 3.8

עלות ההשקעה בפרויקט מסוים הוא 200 מיליון ₪. ההכנסה הצפויה ממנו היא 100 מיליון ₪ בשנה הראשונה ו- 50 מיליון ₪ לשנה במשך שנתיים נוספות. לאחר מכן אין הכנסות נוספות. שער הריבית במשק חיובי. מכאן ש:

- ייתכן שכדאי להשקיע בפרויקט זה.
- לא ייתכן שכדאי להשקיע בפרויקט זה.
- הערך הנוכחי הנקי של הפרויקט הוא 0 ₪.
- כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 3.9

להלן מספר תכניות השקעה:

הכנסה בשנה 2	הכנסה בשנה 1	השקעה	
60	60	100	תכנית א
70	50	100	תכנית ב
120	120	200	תכנית ג

שער הריבית במשק חיובי. מכאן ש:

- הערך הנוכחי הנקי של תכנית א' שווה לערך הנוכחי הנקי של תכנית ב'.
- הערך הנוכחי הנקי של תכנית א' שווה לערך הנוכחי הנקי של תכנית ג'.
- הערך הנוכחי הנקי של תכנית ג' שווה לערך הנוכחי הנקי של תכנית ב'.
- כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 3.10

להלן מספר תכניות השקעה :

הכנסה בשנה 2	הכנסה בשנה 1	השקעה	
60	60	100	תכנית א
70	50	100	תכנית ב
120	120	200	תכנית ג

שער הריבית במשק הוא 10%. מכאן ש :

- א. חלק מן התכניות אינן כדאיות.
- ב. תכנית א' עדיפה על תכנית ב'.
- ג. תכנית א' עדיפה על תכנית ג'.
- ד. תכנית ב' עדיפה על תכנית ג'.

שאלה 3.11

להלן מספר תכניות השקעה :

הכנסה בשנה 3	הכנסה בשנה 2	הכנסה בשנה 1	השקעה	
60	60	60	100	תכנית א
60	60	60	120	תכנית ב
	90	90	120	תכנית ג

שער הריבית במשק חיובי. מכאן ש :

- א. אם תכנית א' כדאית אז גם תכנית ב' כדאית.
- ב. אם תכנית ב' כדאית אז גם תכנית א' כדאית.
- ג. אם תכנית ג' כדאית אז גם תכנית ב' כדאית.
- ד. אם תכנית ג' כדאית אז גם תכנית א' כדאית.

שאלה 3.12

להלן מספר תכניות ונתונים לגבי ההשקעה הדרושה והערך הנוכחי של התקבולים הנובע מכל השקעה בשערי ריבית שונים:

הערך הנוכחי של התקבולים בשער ריבית של 10%	הערך הנוכחי של התקבולים בשער ריבית של 5%	השקעה	
90	105	100	תכנית א
155	160	150	תכנית ב
180	220	200	תכנית ג

אם ידוע שהחברה משקיעה בכל הפרויקטים הכדאיים הרי ש:

- אם שער הריבית במשק הוא 5%, הוצאותיה על השקעות אלו יהיו 450 ורווחיה יהיו 35.
- אם שער הריבית במשק הוא 10%, הוצאותיה על השקעות אלו יהיו 450 ורווחיה יהיו 25.
- אם שער הריבית במשק הוא 6%, רווחיה יהיו קטנים מ-35 וגדולים מ-5.
- טענות א' וגי נכונות.

שאלה 3.13

להלן שתי תכניות בהן ההשקעה הראשונית שונה:

תקבול בשנה 1	תקבול בשנה 2	
100	92.5	תכנית א
150	40	תכנית ב

ידוע שבשער הריבית של 5%, הערך הנוכחי של שתי התכניות חיובי וזהה. מכאן ש:

- בשער ריבית של 10%, הערך הנוכחי של תכנית א' גבוה יותר מאשר של תכנית ב'.
- בשער ריבית של 2%, הערך הנוכחי של תכנית ב' גבוה יותר מאשר של תכנית א'.
- בשער ריבית של 10%, הערך הנוכחי של שתי התכניות חיובי.
- בשער ריבית של 2%, שתי התכניות כדאיות, אך תכנית א' כדאית יותר.

פרק רביעי – מודל קיינס פשוט

שאלה 4.1

להלן נתונים על משק סגור (במיליוני ש"ח):

הביקוש לצריכה פרטית: $C = 2000 + 0.6Y_d$, (C הצריכה הפרטית ו- Y_d ההכנסה הפנויה).

הביקוש להשקעה: $I = 1600 + 0.15Y$, כאשר I ההשקעה ו- Y התוצר.

הצריכה הציבורית שווה ל- 1,000, והממשלה מממנת את כל הוצאותיה ע"י מסים קבועים. התוצר של תעסוקה מלאה שווה ל- 20,000.

להלן מספר טענות:

- תוצר בשיווי משקל 16,000 והפער הדיפלציוני 4,000.
- תוצר בשיווי משקל 16,000 והפער הדיפלציוני 1,000.
- פער התוצר 1,600 והפער הדיפלציוני 4,000.
- חסרים נתונים כדי למצוא את גובה התוצר.

שאלה 4.2

להלן נתונים על משק סגור (במיליארדי ש"ח):

הביקוש לצריכה פרטית: $C = 250 + 0.8Y_d$, (C הצריכה הפרטית ו- Y_d ההכנסה הפנויה).

הביקוש להשקעה: $I = 160 + 0.15Y$, כאשר I ההשקעה ו- Y התוצר.

הצריכה הציבורית שווה ל- 170, והממשלה מטילה מסים קבועים בסך 100 ומס יחסי של 25%. התוצר של תעסוקה מלאה שווה ל- 2500.

להלן מספר טענות:

- תוצר בשיווי משקל 2,000 והפער הדיפלציוני 125.
- תוצר בשיווי משקל 10,000.
- פער התוצר 500 והפער הדיפלציוני 500.
- חסרים נתונים כדי למצוא את גובה התוצר.

שאלה 4.3

להלן נתונים על משק סגור (במיליארדי ש"ח):
תוצר תעסוקה מלאה – 500, תוצר שיווי משקל – 450 והפער הדיפלציוני – 10. מכאן שמשוואת הביקוש המצרפי היא:

א. $AD = 100 + 0.8Y$

ב. $AD = 500 + 0.75Y$

ג. $AD = 90 + 0.8Y$

ד. אין מספיק נתונים למציאת הביקוש המצרפי.

שאלה 4.4

להלן נתונים על משק סגור (במיליארדי ש"ח):
תוצר תעסוקה מלאה – 5000, תוצר שיווי משקל – 4000, הפער הדיפלציוני – 250, הנטייה השולית לצרוך – 0.8 והנטייה השולית להשקיע – 0.15. במשק מוטל מס יחסי. מהו גובה המס היחסי שעל הממשלה לקבוע, על מנת שהמשק יגיע לתעסוקה מלאה?

א. 20%

ב. 18.75%

ג. 15%

ד. אין מספיק נתונים לקבוע את גובה המס היחסי.

שאלה 4.5

להלן נתונים על משק סגור (במיליארדי ש"ח):
תוצר תעסוקה מלאה – 5000, תוצר שיווי משקל – 4000, הנטייה השולית לצרוך – 0.8 והנטייה השולית להשקיע – 0.10. במשק לא מוטלים מיסים. מה על הממשלה לעשות, על מנת שהמשק יגיע לתעסוקה מלאה (התעלם משהפעת שוק הכסף על שוק הסחורות)?

א. להגדיל את הצריכה הציבורית ב 100 תוך שהיא שומרת על תקציב מאוזן (מימון ע"י מיסים).

ב. להגדיל את הצריכה הציבורית ב 1000 במימון מלווה מהציבור.

ג. להגדיל תשלומי העברה בסך 125.

ד. להטיל מיסים קבועים בסך 1000.

שאלה 4.6

נתון כי תוצר תעסוקה מלאה גדול מהתוצר בשיווי משקל ב-1200, הנטייה השולית לחסוך – 0.25 עוד נתון כי המיסים וההשקעות במשק אינם תלויים ברמת התוצר. מה על הממשלה לעשות, על מנת שהמשק יגיע לתעסוקה מלאה (התעלם מהשפעת שוק הכסף על שוק הסחורות) ?

- א. להגדיל את הצריכה הציבורית ב 1200 תוך מימון ע"י מיסים.
- ב. להגדיל את הצריכה הציבורית ב 1200 במימון מלווה מהציבור.
- ג. להגדיל תשלומי העברה בסך 1200 במימון מלווה מהציבור.
- ד. להקטין מיסים קבועים בסך 1200 במימון מלווה מהציבור.

שאלה 4.7

במשק יש פער דפלציוני בגודל 300. המכפיל שווה 5 והנטייה השולית לצרוך 0.5. הממשלה מעוניינת לסגור את הפער הדפלציוני. איזה צעד רצוי :

- א. הגדלת הצריכה הציבורית ב 150
- ב. הגדלת הצריכה הציבורית ב 300 ומימון ע"י מיסים
- ג. הקטנת המיסים ב 300.
- ד. הקטנת המיסים ב 300 והגדלת הצריכה הציבורית של 150

שאלה 4.8

משק סגור מצוי באבטלה. נתון שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.5 והנטייה השולית להשקיע שווה 0.3. במשק לא מוטלים מיסים יחסיים. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ובוחנת לשם כך שתי אפשרויות :

- א. הגדלת הצריכה הציבורית במימון של הגדלת מיסים.
- ב. הקטנת המיסים במימון ע"י מכירת אגרות חוב לציבור.

להלן מספר טענות :

- א. השינוי הדרוש בצריכה הציבורית בשיטה א' גבוה מהשינוי הדרוש במיסים (בערך מוחלט) בשיטה ב'.
- ב. השינוי הדרוש בצריכה הציבורית בשיטה א' נמוך מהשינוי הדרוש במיסים (בערך מוחלט) בשיטה ב'.
- ג. הצריכה הפרטית תקטן בשיטה א' ותגדל בשיטה ב'.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 4.9

משק סגור מצוי באבטלה. ידוע שרמת ההשקעות אינה תלויה ברמת בתוצר. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ובוחנת לשם כך שתי אפשרויות: הראשונה, הגדלת הצריכה הציבורית במימון של הגדלת מיסים והשנייה, הגדלת הצריכה הציבורית במימון ע"י מכירת אגרות חוב לציבור. להלן מספר טענות:

- א. אין הבדל ברמת הצריכה הפרטית וההשקעות במשק בשני המיקרים.
- ב. רמת הצריכה הפרטית תהיה גבוהה יותר באפשרות השנייה ואילו רמת ההשקעות תהיה זהה.
- ג. רמת הצריכה הפרטית וההשקעות תהיה גבוהה יותר באפשרות השנייה.
- ד. באפשרות הראשונה, הצריכה הפרטית תקטן וההשקעות לא ישתנו.

שאלה 4.10

משק סגור מצוי באבטלה. ידוע שרמת ההשקעות אינה תלויה ברמת בתוצר ואין מיסים יחסיים. נתון שמכפיל קיינס שווה 4. הממשלה מגדילה צריכה ציבורית ב- 100, כדי להביא את המשק לתעסוקה מלאה. אם ידוע שהממשלה נוקטת בתקציב מאוזן (מימון ע"י מיסים) אזי:

- א. התוצר יגדל ב- 400 והצריכה הפרטית תגדל בפחות מ- 400.
- ב. התוצר יגדל ב- 100 והצריכה הפרטית תגדל בפחות מ- 100.
- ג. התוצר יגדל ב- 400 והצריכה הפרטית לא תשתנה.
- ד. התוצר יגדל ב- 100 והצריכה הפרטית לא תשתנה.

שאלה 4.11

משק סגור מצוי באבטלה. ידוע שרמת ההשקעות אינה תלויה ברמת בתוצר ואין מיסים יחסיים. הממשלה מגדילה צריכה ציבורית כדי להביא את המשק לתעסוקה מלאה. אם ידוע שהממשלה נוקטת בתקציב מאוזן (מימון ע"י מיסים) אזי:

- א. מכפיל תקציב מאוזן שווה 1 אם הנטייה השולית גדולה מ- 0.5.
- ב. מכפיל תקציב מאוזן מראה את היחס בין השינוי בביקוש המצרפי לשינוי בתוצר.
- ג. מכפיל תקציב מאוזן בודק אם התוצר יישאר מאוזן ברמתו המקורית.
- ד. מכפיל תקציב מאוזן תמיד נמוך ממכפיל קיינס.

שאלה 4.12

משק סגור מצוי בפער דיפלציוני. נתון שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.5 והנטייה השולית להשקיע שווה 0.3. במשק לא מוטלים מיסים יחסיים. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ב-100 ומממנת זאת ע"י אג"ח. מכאן ש:

- א. הצריכה הפרטית תגדל ב-250 וההשקעות יגדלו ב-250.
- ב. הצריכה הפרטית תגדל ב-250 וההשקעות יגדלו ב-150.
- ג. הצריכה הפרטית תגדל ב-250 וההשקעות לא ישתנו.
- ד. הצריכה הפרטית תגדל ב-400 וההשקעות לא ישתנו.

שאלה 4.13

משק סגור מצוי בפער דיפלציוני. נתון שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.6 והנטייה השולית להשקיע שווה 0.15. במשק לא מוטלים מיסים יחסיים. הממשלה מגדילה את תשלומי ההעברה ב-100 ומממנת זאת ע"י אג"ח. מכאן ש:

- א. הצריכה הפרטית תגדל ב-204 וההשקעות יגדלו ב-36.
- ב. הצריכה הפרטית תגדל ב-100 וההשקעות יגדלו ב-140.
- ג. הצריכה הפרטית תגדל ב-240 וההשקעות לא ישתנו.
- ד. הצריכה הפרטית תקטן ב-240 וההשקעות לא ישתנו.

שאלה 4.14

משק סגור מצוי באבטלה. הפער הדיפלציוני שווה 500. נתון שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.5 והנטייה השולית להשקיע שווה 0.1. במשק לא מוטלים מיסים יחסיים. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ב-500 ומממנת זאת ע"י מיסים. מכאן ש:

- א. הצריכה הפרטית תקטן וההשקעות יגדלו.
- ב. הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו באותה מידה.
- ג. הצריכה הפרטית וההשקעות לא ישתנו והתוצר יגדל ב-500.
- ד. מכפיל תקציב מאוזן שווה 1.

שאלה 4.15

משק סגור מצוי באבטלה. הפער הדיפלציוני שווה 500. נתון שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.5 והנטייה השולית להשקיע שווה 0.1. במשק לא מוטלים מיסים יחסיים. הציבור החליט להגדיל את החיסכון האישי ב - 100 בכל רמת הכנסה פנויה. מכאן ש :

- א. הצריכה הפרטית תקטן וההשקעות יגדלו.
- ב. הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו באותה מידה.
- ג. החיסכון במשק יגדל ביותר מ - 100.
- ד. החיסכון במשק יקטן בפחות מ - 100.

שאלה 4.16

משק סגור מצוי באבטלה. הנטייה השולית להשקיע חיובית. במשק לא מוטלים מיסים יחסיים. שר האוצר הציע לפתור את בעיית המיתון ע"י הגדלת צריכה הציבורית ב - 100, גם על חשבון הגירעון בתקציב. יועץ ראש הממשלה הציע להקטין את המיסים ב - 100, מפני שבצורה זו גם התעסוקה וגם החיסכון במשק יגדלו יותר.

- א. בשתי ההצעות יגדלו התוצר והחיסכון הלאומי באותה מידה.
- ב. התוצר והחיסכון הלאומי יגדלו יותר בהצעת שר אוצר.
- ג. התוצר יגדל יותר בהצעת שר אוצר, והחיסכון הלאומי יגדל יותר בהצעת יועץ ראש הממשלה.
- ד. לא ניתן לומר בוודאות ללא מידע על הנטייה השולית לצרוך.

פרק חמישי – בנקים

5.1 שאלה

להלן נתונים על המערכת הבנקאית :

בסיס הכסף - 5,000

מזומן בידי הציבור – 3,000

יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש - 0.25.

מכאן ניתן להסיק, כי :

א. כמות הכסף במשק היא 11,000 ש"ח.

ב. כמות הכסף במשק היא 8,000 ש"ח

ג. ההלוואות במשק הן 5,000 ש"ח.

5.2 שאלה

להלן נתונים על המערכת הבנקאית :

בסיס הכסף - 5,000

הלוואות – 4,000

יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש - 0.20

מכאן ניתן להסיק, כי :

א. כמות הכסף במשק היא 11,000 ש"ח.

ב. כמות הכסף במשק היא 9,000 ש"ח

ג. הרזרבה 2,000 ש"ח.

ד. לא ניתן לומר בוודאות מה כמות הכסף ללא נתונים נוספים.

5.3 שאלה

הרזרבות של הבנקים המסחריים 4,500 ש"ח ופיקדונות העו"ש בסך של 9,000 ש"ח. ידוע כי הבנקים תמיד עומדים ביחס הרזרבה הדרוש. פדיון של אג"ח ע"י הבנק המרכזי, יצר עירוני חיובי בסך

1,500 ש"ח. כתוצאה מכך :

א. כמות הכסף לא תשתנה.

ב. כמות הכסף תגדל ב- 3,000 ש"ח.

ג. סכום ההלוואות של הבנקים לציבור יגדל ב- 3,000 ש"ח.

ד. סכום ההלוואות של הבנקים לציבור יקטן.

ה. בסיס הכסף לא ישתנה.

שאלה 5.4

נתונים שני משקים זהים בהם יחס הרזרבה כנגד פקדונות עו"ש = 0.25. ידוע כי הבנקים תמיד עומדים ביחס הרזרבה הדרוש. בשני המשקים, הממשלה קנתה אג"ח מהציבור בסך 1000. במשק א', הציבור הפקיד את כל הסכום בחשבון העו"ש. במשק ב', הציבור החליט להגדיל אחזקותיו במזומן ב-200. להלן מספר טענות:

- א. כמות הכסף תגדל באותה מידה בשני המשקים.
- ב. בסיס הכסף יגדל באותה מידה בשני המשקים.
- ג. ההלוואות תגדלנה באותה מידה בשני המשקים.
- ד. כמות הכסף תהיה גדולה יותר ב-600 במשק א'.
- ה. טענות ב' וד' נכונות.

שאלה 5.5

במערכת הבנקאות של משק ידועים הנתונים הבאים:
כמות הכסף היא 2500, יחס הרזרבה כנגד פקדונות עו"ש = 0.25. כמו כן ידוע שהציבור במשק מעוניין תמיד לשמור 4 ש"ח בפקדונות העו"ש על כל 1 ש"ח מזומן שבידו. מכאן ש:

- א. בסיס הכסף הוא 1200.
- ב. רזרבות הבנקים הן 625.
- ג. ההלוואות לציבור הן 2000.
- ד. פקדונות העו"ש הם 2000.
- ה. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

שאלה 5.6

הבנק המרכזי החליט להגדיל את יחס הרזרבה כנגד פקדונות עו"ש פי שתיים. מכאן ש:

- א. בסיס הכסף יגדל.
- ב. רזרבות הבנקים תקטנה.
- ג. ההלוואות לציבור יקטנו.
- ד. כמות הכסף תקטן ביותר מפי שתיים.
- ה. כמות הכסף תקטן פי שתיים.

שאלה 5.7

← הבנק המרכזי הגדיל פי 2 את יחס הרזרבה.
← חל עירווי חיצוני חיובי שהגדיל פי 2 את הרזרבות של הבנקים.
כתוצאה מכך:

- א. כמות הכסף לא תשתנה.
- ב. כמות הכסף תגדל.
- ג. בסיס הכסף לא ישתנה.
- ד. סכום ההלוואות של הבנקים לציבור לא ישתנה.

שאלה 5.8

יחס הרזרבה כנגד פקדונות עו"ש 0.25. הציבור הגדיל את המזומן שבידיו ב- 500 ש"ח.
והבנק המרכזי קנה אג"ח מהציבור ב- 1000 ש"ח. כתוצאה מכך:

- א. כמות הכסף תגדל ב- 2,500 ש"ח.
- ב. בסיס הכסף יגדל ב- 1,500 ש"ח.
- ג. פיקדונות העו"ש לא ישתנו.
- ד. רזרבות הבנקים יגדלו ב 1,000 ש"ח.
- ה. טענות א' וב' נכונות.

שאלה 5.9

יחס הרזרבה כנגד פקדונות עו"ש 0.2. הציבור הקטין את אחזקותיו במזומן ב- 500 ש"ח.
הבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות כסף קבועה. לשם כך עליו:

- א. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 400 ש"ח.
- ב. למכור אג"ח לציבור בסך 400 ש"ח.
- ג. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 500 ש"ח.
- ד. למכור אג"ח לציבור בסך 500 ש"ח.
- ה. להקטין את יחס הרזרבה בשיעור מסוים.

שאלה 5.10

יחס הרזרבה כנגד פקדונות עו"ש 0.25. עקב הירידה במספר בתי העסק המקבלים המחאות (צ'קים), הציבור הגדיל את אחזקותיו במזומן ב- 1000 ש"ח.

הבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות כסף קבועה. לשם כך עליו:

- א. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 750 ש"ח.
- ב. למכור אג"ח לציבור בסך 1000 ש"ח.
- ג. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 1000 ש"ח.
- ד. למכור אג"ח לציבור בסך 750 ש"ח.
- ה. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

שאלה 5.11

יחס הרזרבה כנגד פקדונות עו"ש 0.5. עקב הגידול במספר בתי העסק המכבדים כרטיסי אשראי, הציבור הפקיד בבנק 8000 והקטין אחזקותיו במזומן.

הבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות כסף קבועה. לשם כך עליו:

- א. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 4000 ש"ח.
- ב. למכור אג"ח לציבור בסך 8000 ש"ח.
- ג. למכור אג"ח לציבור בסך 4000 ש"ח.
- ד. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 8000 ש"ח.
- ה. להקטין את יחס הרזרבה בשיעור מסוים.

שאלה 5.12

יחס הרזרבה כנגד פקדונות עו"ש 0.4. הציבור החליט להגדיל את אחזקותיו במזומן ב- 1500 ש"ח. הבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות כסף קבועה. לשם כך עליו:

- א. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 1500 ש"ח.
- ב. למכור אג"ח לציבור בסך 1500 ש"ח.
- ג. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 900 ש"ח.
- ד. למכור אג"ח לציבור בסך 900 ש"ח.
- ה. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

שאלה 5.13

ידועים הנתונים הבאים: יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש - 0.25. הרזרבות של הבנקים 5,000 ש"ח. ידוע שהציבור מחזיק כמות מזומן קבועה. כתוצאה מפדיון של אג"ח, חל עירוי חיצוני חיובי בסך 3000 ש"ח. הבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות הכסף קבועה ע"י קביעת יחס רזרבה חדש. יחס הרזרבה החדש יהיה:

א. אין צורך בשינוי יחס הרזרבה

ב. 0.4.

ג. 0.5.

ד. 0.6.

ה. $1/3$.

שאלה 5.14

להלן נתונים על מערכת בנקאות במשק: יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש - 0.25. הציבור נוהג להחזיק 1 ש"ח במזומן על כל 4 ש"ח בעובר ושב. כעת הממשלה פודה אג"ח מן הציבור בסך 1000. מה יקרה לכמות הכסף?

א. כמות הכסף תגדל ב 4000.

ב. כמות הכסף תגדל ב 2500.

ג. כמות הכסף תקטן ב 4000.

ד. ההלוואות לציבור תגדלנה ב 1000.

שאלה 5.15

להלן נתונים על מערכת הבנקאות במשק:

יחס הרזרבה – 0.25 והציבור נוהג להחזיק תמיד 2 ש"ח בחשבון עו"ש לכל 1 ש"ח שהוא מחזיק במזומן. הבנק המרכזי מכר לציבור אג"ח בסך 120 מיליון ש"ח. כתוצאה מכך:

א. כמות הכסף תקטן ב- 120 מיליון ש"ח.

ב. המזומן בידי הציבור יקטן ב- 80 מיליון ש"ח.

ג. הרזרבות של הבנקים יקטנו ב- 120 מיליון ש"ח.

ד. ההלוואות של הבנקים לציבור יקטנו ב- 60 מיליון ש"ח.

ה. כל התשובות לעיל אינן נכונות.

שאלה 5.16

להלן נתונים הידועים על מערכת הבנקאות :
כמות הכסף שווה ל- 100,000 ש"ח. בסיס הכסף 40,000 ש"ח.
יחס הרזרבה המינימלי כנגד פיקדונות עו"ש 0.2.
מכאן ניתן להסיק, כי :

- א. ההלוואות של הבנקים לציבור הן בסך 50,000 ש"ח.
- ב. הרזרבות של הבנקים הן בסך 30,000 ש"ח.
- ג. המזומן שבידי הציבור שווה ל- 25,000 ש"ח.
- ד. פקדונות עו"ש הם 80,000 ש"ח.

שאלה 5.17

להלן נתונים על מערכת הבנקאות במשק :
יחס הרזרבה – 0.25 והציבור נוהג להחזיק תמיד יחס קבוע בין חשבון עו"ש למזומן שהוא מחזיק בידיו. הרזרבה של הבנקים 500 מיליון ש"ח ובסיס הכסף הוא 1500 מיליון ש"ח. הבנק המרכזי מכר לציבור אג"ח בסך 1200 מיליון ש"ח. כתוצאה מכך :
א. כמות הכסף תגדל ב- 2400 מיליון ש"ח.
ב. המזומן בידי הציבור יקטן ב- 1000 מיליון ש"ח.
ג. הרזרבות של הבנקים יקטנו ב- 1200 מיליון ש"ח.
ד. ההלוואות של הבנקים לציבור יקטנו ב- 600 מיליון ש"ח.
ה. כל התשובות לעיל אינן נכונות.

שאלה 5.18

להלן נתונים על מערכת הבנקאות במשק :
יחס הרזרבה כנגד פקדונות עו"ש – 0.2. פקדונות העו"ש – 10,000. הציבור נוהג להחזיק 1 ש"ח במזומן על כל 2 ש"ח בעובר ושב. ידוע שהבנקים המסחרים נמצאים בגירעון של 500 ברזרבה. מכאן נובע כי :

- א. גודל הרזרבה בפועל הוא 2,000 ;
- ב. בסיס הכסף הוא 6500 ;
- ג. ההלוואות לציבור הן 8000 ;
- ד. מזומן בידי הציבור 6,000.

פרק שישי: מודל קיינס עם שוק הכסף במשק סגור (המודל המשולב)

הנחות יסוד לפרק זה (אלא אם נאמר אחרת):

- הביקוש לכסף מושפע משער הריבית ומרמת התוצר.
- הצריכה הפרטית מושפעת מההכנסה הפנויה מרמת התוצר ומשער הריבית.
- ההשקעות מושפעות מרמת התוצר ומשער הריבית.

שאלה 6.1

משק סגור מצוי באבטלה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה. ההשקעות תלויות רק בשער הריבית. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בגודל הפער הדיפלציוני ומממנת ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח לציבור). מכאן ש:

- התוצר, הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו.
- התוצר והצריכה הפרטית יגדלו וההשקעות יקטנו.
- התוצר, הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו.
- המשק יגיע לתעסוקה מלאה.

שאלה 6.2

משק סגור מצוי באבטלה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה. ההשקעות תלויות רק בשער הריבית. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ושוקלת שתי שיטות למימון:

- מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח לציבור).
- הטלת מיסים קבועים.

מכאן ש:

- בשיטה הראשונה, הצריכה הפרטית תגדל ובשיטה השנייה הצריכה הפרטית תקטן.
- בשיטה הראשונה, ההשקעות יגדלו ובשיטה השנייה ההשקעות יקטנו.
- בשיטה הראשונה, התוצר יגדל ובשיטה השנייה התוצר יקטן.
- בשיטה הראשונה, המשק יגיע לתעסוקה מלאה ובשיטה השנייה המשק יישאר באבטלה.

שאלה 6.3

משק סגור מצוי באבטלה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה. ההשקעות תלויות רק בשער הריבית. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בגודל הפער הדיפלציוני ומממנת ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף). מכאן ש :

- א. התוצר, הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו.
- ב. התוצר והצריכה הפרטית יגדלו וההשקעות יקטנו.
- ג. התוצר, הצריכה הפרטית יגדלו ולא ניתן לדעת מה יקרה להשקעות.
- ד. המשק יגיע לתעסוקה מלאה.

שאלה 6.4

משק סגור מצוי באבטלה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה. ההשקעות תלויות רק בשער הריבית. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בגודל הפער הדיפלציוני ומממנת ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף). מכאן ש :

- א. שער הריבית יעלה.
- ב. שער הריבית לא ישתנה.
- ג. שער הריבית לא יכול לרדת.
- ד. המשק יגיע בוודאות לתעסוקה מלאה.

שאלה 6.5

משק סגור מצוי באבטלה. הביקוש לכסף תלוי ברמת התוצר. הצריכה הפרטית וההשקעות תלויות בשער הריבית. הממשלה מחליטה להגדיל את תשלומי ההעברה בגודל הפער הדיפלציוני. מכאן ש :

- א. התוצר, הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו.
- ב. טענה א' נכונה, אם הבנק המרכזי שומר תמיד על שער ריבית קבוע.
- ג. התוצר והצריכה הפרטית יגדלו וההשקעות יקטנו רק אם הביקוש לכסף אינו תלוי בתוצר.
- ד. המשק יגיע לתעסוקה מלאה.

שאלה 6.6

משק סגור מצוי באבטלה. הביקוש לכסף תלוי ברמת התוצר. הצריכה הפרטית וההשקעות תלויות בשער הריבית. הבנק המרכזי מחליט להקטין את יחס הרזרבה הדרוש כנגד פיקדונות עו"ש. מכאן ש :

- א. התוצר, הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו.
- ב. טענה א' נכונה, רק אם הבנק המרכזי שומר תמיד על שער ריבית קבוע.
- ג. התוצר, הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו רק אם הביקוש לכסף אינו תלוי בתוצר.
- ד. המשק יגיע לתעסוקה מלאה.

שאלה 6.7

משק סגור מצוי בתעסוקה מלאה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בסך של 100 מיליון ש"ח ומממנת ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח לציבור). מכאן ש :

- א. הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו יחד בסך 100 מיליון ₪.
- ב. התוצר והצריכה הפרטית יגדלו וההשקעות יקטנו.
- ג. אם הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה, ההשקעות יקטנו בסך של 100 מיליון ₪.
- ד. טענות א' ו'ג' נכונות.

שאלה 6.8

משק סגור מצוי בתעסוקה מלאה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בסך של 100 מיליון ש"ח ומממנת הטלת מיסים קבועים. ידוע שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.6. מכאן ש :

- א. הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו יחד בפחות מסך של 100 מיליון ₪.
- ב. אם הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה, ההשקעות יקטנו בסך של 40 מיליון ₪.
- ג. טענות א' וב' נכונות.
- ד. אם הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה, ההשקעות יקטנו בסך של 100 מיליון ₪.

שאלה 6.9

משק סגור מצוי בתעסוקה מלאה. הביקוש לכסף תלוי ברמת התוצר. הצריכה הפרטית וההשקעות תלויות בשער הריבית. הבנק המרכזי נוקט במדיניות מוניטרית מרחיבה וקונה אגרות חוב מן הציבור. מכאן ש :

- א. התוצר, הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו.
- ב. לא יחול שינוי ריאלי במשק.
- ג. רמת המחירים תעלה באותו שיעור גידול של כמות הכסף.
- ד. טענות ב' ו'ג' נכונות.
- ה. כמות הכסף הריאלית תגדל ושער הריבית יירד.

שאלה 6.10

משק סגור מצוי בתעסוקה מלאה. הביקוש לכסף תלוי ברמת התוצר. הצריכה הפרטית וההשקעות תלויות בשער הריבית. הבנק המרכזי נוקט במדיניות מוניטרית מצמצמת ומוכר אגרות חוב לציבור. מכאן ש:

- א. התוצר, הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו.
- ב. לא יחול שינוי ריאלי במשק.
- ג. רמת המחירים תרד באותו שיעור קיטון של כמות הכסף.
- ד. טענות ב' וג' נכונות.
- ה. השינוי יהיה זהה לשינוי במדיניות מוניטרית מרחיבה רק בכיוון הפוך.

שאלה 6.11

משק סגור מצוי בתעסוקה מלאה. הצריכה הפרטית אינה תלויה בשער הריבית. ההשקעות תלויות בשער הריבית. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בסך של 8 מיליארד ₪ ומממנת ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף). ידוע כי כמות הכסף גדלה בשיעור של 4%. מכאן ש:

- א. הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו בסך של 8 מיליארד.
- ב. ההשקעות יקטנו בסך של 8 מיליארד.
- ג. התוצר במשק יגדל.
- ד. רמת המחירים לא תשתנה.

שאלה 6.12

משק סגור מצוי בתעסוקה מלאה. הצריכה הפרטית אינה תלויה בשער הריבית. ההשקעות תלויות בשער הריבית. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בסך של 8 מיליארד ₪ ומממנת ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף). ידוע כי כמות הכסף גדלה בשיעור של 4%.

- א. שער הריבית בשיווי משקל יירד בגלל הגידול בכמות הכסף.
- ב. היצע הכסף הריאלי לא ישתנה.
- ג. רמת המחירים תעלה ב 4%.
- ד. רמת המחירים תעלה ביותר מ 4%.

שאלה 6.13

משק סגור מצוי באבטלה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הממשלה נוקטת במדיניות פיסקלית מרחיבה על מנת לצמצם את האבטלה במדינה. מדיניות זו תהיה יעילה יותר ככל ש:

- א. הביקוש לכסף רגיש יותר לשינויים ברמת התוצר.
- ב. הביקוש להשקעות רגיש יותר לשינויים בשער הריבית.
- ג. הצריכה הפרטית רגישה פחות לשינויים בשער הריבית.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 6.14

משק סגור מצוי באבטלה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הבנק המרכזי נוקט במדיניות מוניטרית מרחיבה (מגדיל את כמות הכסף) על מנת לצמצם את האבטלה במדינה. מדיניות זו תהיה יעילה יותר ככל ש:

- א. הביקוש לכסף רגיש יותר לשינויים ברמת התוצר.
- ב. הביקוש להשקעות רגיש יותר לשינויים בשער הריבית.
- ג. הצריכה הפרטית רגישה פחות לשינויים בשער הריבית.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 6.15

משק סגור מצוי בתעסוקה מלאה. הממשלה נוקטת במדיניות פискаלית מרחיבה (למשל, מגדילה את הצריכה הציבורית ומממנת ע"י מכירת אג"ח לציבור). מדיניות זו תגרום לעליית מחירים גבוהה יותר ככל ש:

- א. הביקוש לכסף רגיש יותר לשינויים ברמת התוצר.
- ב. הביקוש להשקעות רגיש יותר לשינויים בשער הריבית.
- ג. הצריכה הפרטית רגישה פחות לשינויים בשער הריבית.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 6.16

משק סגור מצוי בתעסוקה מלאה. הבנק המרכזי נוקט במדיניות מוניטרית מרחיבה (מגדיל את כמות הכסף). מדיניות זו תגרום לעליית מחירים גבוהה יותר ככל ש:

- א. הביקוש לכסף רגיש יותר לשינויים ברמת התוצר.
- ב. הביקוש להשקעות רגיש יותר לשינויים בשער הריבית.
- ג. הצריכה הפרטית רגישה פחות לשינויים בשער הריבית.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 6.17

משק סגור מצוי באבטלה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה. ההשקעות תלויות רק בשער הריבית. הממשלה מגדילה את ההשקעה הציבורית בסך של 100 מיליון ₪ ומממנת ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח לציבור).

- א. הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו.
- ב. ההשקעות הפרטיות יקטנו בסך של 100 מיליון ₪.
- ג. ההשקעה הכוללת במשק לא תשתנה.
- ד. טענות ב' ו'ג' נכונות.
- ה. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 6.18

משק סגור מצוי בתעסוקה מלאה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה. ההשקעות תלויות רק בשער הריבית. הממשלה מגדילה את ההשקעה הציבורית בסך של 100 מיליון ₪ ומממנת ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח לציבור).

- א. הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו.
- ב. ההשקעות הפרטיות יקטנו בסך של 100 מיליון ₪.
- ג. ההשקעה הכוללת במשק לא תשתנה.
- ד. טענות ב' וג' נכונות.
- ה. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 6.19

משק סגור מצוי בתעסוקה מלאה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הממשלה נותנת לפירמות הפרטיות תמריצים להגדלת ההשקעות. עקב כך, הפירמות מחליטות להגדיל את השקעותיהן בסך של 500 מיליון ₪ בכל רמת תוצר. נתון שהצריכה הפרטית אינה תלויה בתוצר. מכאן ש:

- א. הצריכה הפרטית תקטן וההשקעות יגדלו.
- ב. ההשקעות יגדלו בסך של 500 מיליון ₪.
- ג. ההשקעה במשק לא תשתנה.
- ד. שער הריבית לא ישתנה.
- ה. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 6.20

משק סגור מצוי בתעסוקה מלאה. ידוע כי שוק הכסף פעיל. הממשלה מגדילה את תשלומי ההעברה בסך של 500 מיליון ₪. הנטייה השולית לצרוך שווה 0.8.

- א. הצריכה הפרטית תגדל בסך של 400 מיליון ש"ח וההשקעות יקטנו באותה מידה.
- ב. הצריכה הפרטית לא תשתנה.
- ג. הצריכה הפרטית תגדל בסך של 500 מיליון ש"ח וההשקעות יקטנו באותה מידה.
- ד. שער הריבית לא ישתנה.
- ה. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 6.21

ידועים הנתונים הבאים על משק מסוים :

מקרא :

MS – כמות הכסף הנומינלית.

MD – הביקוש לכסף

P – רמת המחירים במשק

$$C = 5000 + 0.6Yd - 20r$$

$$I = 1500 + 0.15Y - 30r$$

$$G = 4600$$

$$T = 1000$$

$$Ms = 12000$$

$$Md = 2000 + 0.3Y - 200r$$

$$P = 1$$

$$YF = 42000$$

- א. התוצר בשיווי משקל הוא 40,000 ושער הריבית 10%.
- ב. התוצר בשיווי משקל הוא 40,000 ושער הריבית 15%.
- ג. התוצר בשיווי משקל הוא 80,000 ושער הריבית 10%.
- ד. התוצר בשיווי משקל הוא 60,000 ושער הריבית 12%.

שאלה 6.22

בנתוני השאלה הקודמת :

- א. הגדלת הצריכה הציבורית בסך של 500 במימון מיסים תביא את המשק לתעסוקה מלאה.
- ב. הגדלת כמות הכסף ב- 2000 תביא את המשק לתעסוקה מלאה.
- ג. הקטנת המיסים ב 50% תביא את המשק לתעסוקה מלאה.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

פרק שביעי: שוק מטבע חוץ ומאזן התשלומים

מאזן התשלומים

שאלה 7.1

בשנה האחרונה בוצעו העסקאות הבאות:

- חברה ישראלית מכרה סחורה לחו"ל בשווי 100 מיליון דולר. התמורה התקבלה במזומן.
- ממשלת ישראל קיבלה מארה"ב ציוד צבאי בשווי 300 מיליון דולר. מחצית ניתן כמענק ומחצית כמלווה לטווח ארוך.
- חברת פרסום בינלאומית רכשה מחצית מסוכנות פרסום ישראלית בסך של 20 מיליון דולר במזומן.

- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים קטן ב 100 מיליון דולר.
- ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים גדל ב 50 מיליון דולר.
- ג. יתרות המט"ח גדלו ב 100 מיליון דולר.
- ד. מאזן התשלומים אינו מאוזן בגלל המענק, אשר תמורתו לא שולמה במזומן.

שאלה 7.2

בשנה האחרונה בוצעו העסקאות הבאות:

- חברה ישראלית קנתה סחורה מחו"ל בשווי 100 מיליון דולר. התמורה שולמה מחצית במזומן ומחצית באשראי לטווח קצר.
- ממשלת ישראל קיבלה מארה"ב 3 מטוסי קרב בשווי 250 מיליון דולר במתנה.
- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים גדל ב 350 מיליון דולר.
- ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים גדל ב 350 מיליון דולר.
- ג. יתרות המט"ח גדלו ב 100 מיליון דולר.
- ד. טענות ב' ו ג' נכונות.

שאלה 7.3

חברה ישראלית פרעה חובות (תשלום קרן) בסך 50 מיליון דולר לבנקים בשוויץ. ובנוסף, שילמה ריבית על ההלוואה בסך 2 מיליון דולר.

- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים גדל ב 50 מיליון דולר.
- ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים גדל ב 52 מיליון דולר.
- ג. יתרות המט"ח גדלו ב 52 מיליון דולר.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 7.4

חברה ישראלית רכשה חברה אמריקאית בסך של 50 מיליון דולר בתחילת השנה, וקיבלה דיבידנד (חלוקת רווחים) כעבור מספר חודשים בסך של 4 מיליון דולר.

- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים גדל ב 50 מיליון דולר.
- ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים ירד ב 4 מיליון דולר.
- ג. יתרות המט"ח קטנו ב 46 מיליון דולר.
- ד. טענות ב' ו ג' נכונות.

שאלה 7.5

חקלאי ישראלי שילם לעובדיו הזרים משכורות בסך 500 אלף דולר. העובדים הזרים ביצעו רכישות של סחורות בשווי 200 אלף דולר ושלחו לקרוביהם בחו"ל.

- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים גדל ב 300 אלף דולר.
- ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים גדל ב 500 אלף דולר.
- ג. יתרות המט"ח קטנו ב 300 אלף דולר.
- ד. טענות א' ו ג' נכונות.

שאלה 7.6

בשנה האחרונה בוצעו העסקאות הבאות:

- הסניף של חברה ישראלית בארה"ב נתן ייעוץ בשווי 10 מיליון דולר לחברה אמריקאית.
 - ממשלת ישראל שלחה צוותים וסיוע רפואי בשווי 5 מיליון דולר בעקבות רעידת אדמה למדינה זרה.
 - חברה ישראלית לוותה 20 מיליון דולר מבנק שוויצרי.
- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים קטן ב 15 מיליון דולר.
ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים קטן ב 10 מיליון דולר.
ג. יתרות המט"ח קטנו ב 10 מיליון דולר.
ד. טענות א' וב' נכונות.

שאלה 7.7

להלן נתונים אודות מאזן התשלומים בשנה האחרונה:

- הגירעון בחשבון סחורות ושירותים גדל ב 10 מיליון דולר.
 - העברות חד צדדיות נטו היו 6 מיליון דולר.
 - יתרת ההלוואות של המשק גדלה ב 8 מיליון דולר.
 - המשק לא נתן הלוואות ולא קיבל החזרי הלוואות.
 - השקעות זרים בארץ נטו היו בסך 6 מיליון דולר.
- א. יתרות המט"ח קטנו ב 10 מיליון דולר.
ב. יתרות המט"ח גדלו ב 10 מיליון דולר.
ג. יתרות המט"ח לא השתנו.
ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 7.8

להלן נתונים מתוך מאזן התשלומים :

- המשק לקח הלוואות בסך 40
- המשק נתן הלוואות בסך 20
- המשק החזיר הלוואות בסך 38
- המשק קיבל החזרי הלוואות בסך 15
- יתרות המט"ח גדלו ב 20.

מכאן נובע כי :

- א. החוב החיצוני ברוטו גדל ב – 20 והחוב החיצוני נטו לא השתנה.
- ב. החוב החיצוני ברוטו גדל ב – 2 והחוב החיצוני נטו קטן ב 23.
- ג. החוב החיצוני ברוטו גדל ב – 20 והחוב החיצוני נטו קטן ב 23.
- ד. החוב החיצוני ברוטו גדל ב – 20 והחוב החיצוני נטו קטן ב 3.

שאלה 7.9

להלן נתונים מתוך מאזן התשלומים בשנה האחרונה :

- הגירעון בחשבון סחורות ושירותים גדל ב 50 מיליון דולר.
- לא היו כל העברות חד צדדיות.
- השקעות זרים בארץ נטו היו בסך 50 מיליון דולר.

- א. יתרות המט"ח קטנו.
- ב. יתרות המט"ח גדלו.
- ג. החוב החיצוני נטו לא השתנה.
- ד. החוב החיצוני ברוטו לא השתנה.

חלק ב- שוק מטבע חוץ

שאלה 1

במשק המצוי בשיווי משקל באבטלה נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. להלן מספר טענות:

- א. הייבוא תמיד שווה לייצוא.
- ב. עליית שער הריבית המקומית יביא לירידה בתנועות ההון הנכנסות.
- ג. עליית שער הריבית המקומית יביא לגידול בייבוא.
- ד. עליית שער הריבית המקומית יביא לגידול בייצוא.

שאלה 2

במשק המצוי בשיווי משקל באבטלה נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. הממשלה הגדילה את הוצאותיה במימון מלווה מהציבור. להלן מספר טענות:

- א. פעולת הממשלה תגרום לעליית שער החליפין.
- ב. הייבוא יגדל והייצוא יקטן.
- ג. עליית שער הריבית המקומית תביא להשפעה זהה.
- ד. הגדלת הוצאות הממשלה במימון של הטלת מיסים הייתה מביאה לתוצאות הפוכות.

שאלה 3

משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. הנגיד האמריקאי העלה את שער הריבית. כתוצאה מכך:

- א. יחול גידול בעודף הייבוא ושער החליפין יעלה
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא והפער הדיפלציוני יצטמצם.
- ג. הצריכה הפרטית לא תושפע משינוי זה.
- ד. יחול גידול בהעברות חד צדדיות.

שאלה 4

משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. במשק חל גידול בתוצר. כתוצאה מכך:

- א. שער החליפין ירד והייבוא יגדל.
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא והפער הדיפלציוני יצטמצם.
- ג. יהיה גידול בתנועות ההון הנכנסות.
- ד. שער החליפין יעלה ולא יחול שינוי בעודף הייבוא.

שאלה 5

משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. במשק חל גידול בתוצר במקביל לעלייה בשער הריבית המקומי. כתוצאה מכך :

- א. יחול גידול בעודף הייבוא ושער החליפין יעלה
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא והפער הדיפלציוני יצטמצם.
- ג. לא ניתן לדעת מה יקרה לשער החליפין והייצוא, אך הייבוא ועודף הייבוא יגדלו בהכרח.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 6

משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. במשק חל קיטון בתוצר במקביל לעלייה בשער הריבית המקומי. כתוצאה מכך :

- א. יחול גידול בעודף הייבוא ושער החליפין יעלה
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא ושער החליפין ירד
- ג. לא ניתן לדעת מה יקרה לשער החליפין והייצוא, אך הייבוא ועודף הייבוא יגדלו בהכרח.
- ד. לא ניתן לדעת מה יקרה לייבוא, אך הייצוא יקטן ועודף הייבוא יגדל.

שאלה 7

בשנים 2010-2011 רכש הנגיד הישראלי סטנלי פישר כמויות גדולות של דולרים, על מנת לגרום לעלייה בשער הדולר. פעולה זו :

- א. מקטינה את היצע הכסף המקומי.
- ב. מגדילה את עודף הייבוא.
- ג. פועלת לטובת היצואנים והצמיחה במשק.
- ד. מקטינה את הצמיחה במשק, כי שקל חלש רע למדינה.

שאלה 8

להלן מספר טענות לגבי שוק מטבע חוץ :

- א. במשטר שער חליפין נייד ייתכן עודף ביקוש למט"ח.
- ב. הגדלת העברות חד צדדיות למדינה (מענקים) תגרום לירידת שער החליפין במשטר שער חליפין נייד ושער חליפין קבוע.
- ג. במשק עם משטר שער חליפין נייד כל שינוי יוביל להתייצבות ע"י שינוי בשער החליפין.
- ד. במשטר שער חליפין קבוע כל שינוי יוביל להתייצבות ע"י שינוי בשער החליפין.

פרק שמיני – מודל קיינס במשק פתוח – משטר שער חליפין נייד.

הנחות יסוד לפרק זה (אלא אם נאמר אחרת):

- הביקוש לכסף מושפע משער הריבית ומרמת התוצר.
- הצריכה הפרטית מושפעת מרמת התוצר ומשער הריבית.
- ההשקעות מושפעות מרמת התוצר ומשער הריבית.
- שער החליפין נייד ובמשק יש תנועות הון חופשיות.
- תנועות ההון הנכנסות מושפעות מפער הריביות.

שאלה 1

משק פתוח מצוי באבטלה. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בגודל הפער הדיפלצינוני מממנת ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח לציבור). מכאן ש :

- א. התוצר, הצריכה הפרטית, הייבוא וההשקעות יגדלו.
- ב. התוצר ועודף הייבוא יגדלו ולא ניתן לדעת מה יקרה להשקעות ולצריכה הפרטית.
- ג. התוצר, הצריכה הפרטית, הייבוא וההשקעות יקטנו.
- ד. התוצר, הצריכה הפרטית והייבוא יגדלו וההשקעות יקטנו.

שאלה 2

משק פתוח מצוי באבטלה. הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה. ההשקעות תלויות רק בשער הריבית. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית גודל הפער הדיפלצינוני ושוקלת שתי שיטות למימון :

- 1. מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח לציבור).
- 2. הטלת מיסים קבועים.

מכאן ש :

- א. בשיטה הראשונה המשק יגיע לתעסוקה מלאה ובשיטה השנייה יישאר באבטלה.
- ב. בשיטה הראשונה, ההשקעות ועודף הייבוא יגדלו ובשיטה השנייה ההשקעות יקטנו.
- ג. בשיטה הראשונה, התוצר ועודף הייבוא יגדלו ובשיטה השנייה התוצר יקטן.
- ד. בשיטה הראשונה, הצריכה הפרטית ועודף הייבוא יגדלו ובשיטה השנייה הצריכה הפרטית תקטן.

שאלה 3

משק פתוח מצוי באבטלה. הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה. ההשקעות תלויות רק בשער הריבית. הבנק המרכזי קונה אג"ח מהציבור. מכאן ש :

- א. התוצר, הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו ועודף הייבוא יקטן.
- ב. התוצר, הצריכה הפרטית ועודף הייבוא יגדלו וההשקעות יקטנו.
- ג. התוצר, הצריכה הפרטית, עודף הייבוא וההשקעות יקטנו.
- ד. המשק יגיע לתעסוקה מלאה.

שאלה 4

משק פתוח מצוי באבטלה. הביקוש לכסף תלוי ברמת התוצר. הממשלה מחליטה להגדיל את תשלומי ההעברה בגודל הפער הדיפלציוני. מכאן ש :

- א. התוצר, הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו ועודף הייבוא יקטן.
- ב. טענה א' נכונה, אם הבנק המרכזי שומר תמיד על שער ריבית קבוע.
- ג. התוצר והצריכה הפרטית יגדלו. ההשקעות יקטנו רק אם הביקוש להשקעות אינו תלוי בתוצר.
- ד. עודף הייבוא יגדל רק אם הביקוש לכסף אינו תלוי בתוצר.

שאלה 5

משק פתוח מצוי באבטלה. הממשלה נוקטת במדיניות פיסקלית מרחיבה על מנת לצמצם את האבטלה במדינה. מדיניות זו תהיה יעילה יותר ככל ש :

- א. הביקוש לכסף רגיש יותר לשינויים ברמת התוצר.
- ב. הביקוש להשקעות רגיש יותר לשינויים בשער הריבית.
- ג. הצריכה הפרטית רגישה פחות לשינויים בשער הריבית.
- ד. הנטייה השולית לייבא גדולה יותר.
- ה. הביקוש לכסף רגיש יותר לשינויים בשער הריבית.

שאלה 6

משק פתוח מצוי באבטלה. הבנק המרכזי נוקט במדיניות מוניטרית מרחיבה (מגדיל את כמות הכסף) על מנת לצמצם את האבטלה במדינה. מדיניות זו תהיה יעילה יותר ככל ש :

- א. הביקוש לכסף רגיש יותר לשינויים ברמת התוצר.
- ב. הביקוש להשקעות רגיש יותר לשינויים בשער הריבית.
- ג. הצריכה הפרטית רגישה פחות לשינויים בשער הריבית.
- ד. עודף הייבוא רגיש פחות לשינויים בפער הריביות.
- ה. הביקוש לכסף רגיש יותר לשינויים בשער הריבית.

שאלה 7

- משק פתוח מצוי בתעסוקה מלאה. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בסך של 100 מיליון ש"ח ומממנת ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח לציבור). מכאן ש:
- הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו יחד בסך 100 מיליון ₪.
 - התוצר והצריכה הפרטית יגדלו וההשקעות יקטנו.
 - אם הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה, ההשקעות יקטנו בסך של 100 מיליון ₪.
 - הגרעון בחשבון סחורות ושירותים יגדל בפחות מ- 100 מיליון ₪.

שאלה 8

- משק פתוח מצוי בתעסוקה מלאה. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בסך של 100 מיליון ש"ח ומממנת הטלת מיסים קבועים. ידוע שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.6. מכאן ש:
- הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו יחד בפחות מסך של 100 מיליון ₪.
 - אם הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה, ההשקעות יקטנו בסך של 40 מיליון ₪.
 - טענות א' ובי' נכונות.
 - הגרעון בחשבון סחורות ושירותים יגדל ב- 40 מיליון ₪.

שאלה 9

- משק פתוח מצוי בתעסוקה מלאה. הביקוש לכסף תלוי ברמת התוצר. הצריכה הפרטית וההשקעות תלויות בשער הריבית. הבנק המרכזי נוקט במדיניות מוניטרית מרחיבה וקונה אגרות חוב מן הציבור. כתוצאה מכך גדלה כמות הכסף ב 2%. מכאן ש:
- הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו והגירעון בחשבון סחורות ושירותים יגדל באותה מידה כמו הצריכה הפרטית וההשקעות ביחד.
 - לא יחול שינוי ריאלי במשק (ניטראליות הכסף).
 - רמת המחירים ושער החליפין הנומינלי יעלו בשיעור הגידול של כמות הכסף (2%).
 - טענות ב' וגי' נכונות.
 - כמות הכסף הריאלית תגדל ושער הריבית ירד.

שאלה 10

- משק פתוח מצוי באבטלה. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בגודל הפער הדיפלציוני ומממנת ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף). מכאן ש:
- שער הריבית יעלה.
 - שער הריבית לא ישתנה.
 - שער הריבית לא יכול לרדת.
 - לא ניתן לדעת מה יקרה לשער הריבית.

שאלה 11

משק פתוח מצוי באבטלה. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בגודל הפער הדיפלציוני מממנת ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף). מכאן ש:

- א. התוצר, הצריכה הפרטית, ההשקעות ועודף הייבוא יגדלו.
- ב. התוצר והצריכה הפרטית יגדלו. עודף הייבוא וההשקעות יקטנו.
- ג. התוצר והצריכה הפרטית יגדלו ולא ניתן לדעת מה יקרה להשקעות ועודף הייבוא.
- ד. התוצר יגדל ולא ניתן לדעת מה יקרה להשקעות, הצריכה הפרטית ולעודף הייבוא.

שאלה 12

משק פתוח מצוי באבטלה. הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה. ההשקעות תלויות רק בשער הריבית. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בגודל הפער הדיפלציוני ומממנת ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף). מכאן ש:

- א. התוצר, הצריכה הפרטית, ההשקעות ועודף הייבוא יגדלו.
- ב. התוצר והצריכה הפרטית יגדלו. עודף הייבוא וההשקעות יקטנו.
- ג. התוצר, הצריכה הפרטית יגדלו ולא ניתן לדעת מה יקרה להשקעות ועודף הייבוא.
- ד. התוצר יגדל ולא ניתן לדעת מה יקרה להשקעות, הצריכה הפרטית ועודף הייבוא.

שאלה 13

משק פתוח מצוי באבטלה. המשקיעים מחו"ל הגדילו את תנועות ההון הנכנסות למשק עבור כל הפרש בין הריבית בארץ לריבית בחו"ל. ידוע שהצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה וההשקעות תלויות רק בשער הריבית. מכאן ש:

- א. התוצר, הצריכה הפרטית, ההשקעות ועודף הייבוא יקטנו.
- ב. התוצר והצריכה הפרטית יקטנו. עודף הייבוא וההשקעות יגדלו.
- ג. לא ניתן לדעת מה יקרה לשער החליפין הריאלי.
- ד. שער החליפין הריאלי יעלה.

שאלה 14

משק פתוח מצוי באבטלה. שער הריבית העולמי ירד. ידוע שהצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה וההשקעות תלויות רק בשער הריבית. מכאן ש:

- א. התוצר, הצריכה הפרטית, ההשקעות ועודף הייבוא יקטנו.
- ב. התוצר והצריכה הפרטית יקטנו. עודף הייבוא וההשקעות יגדלו.
- ג. לא ניתן לדעת מה יקרה לשער החליפין הריאלי.
- ד. שער החליפין הריאלי יעלה.

שאלה 15

משק פתוח מצוי בתעסוקה מלאה. הנגיד הישראלי הקטין את יחס הרזרבה הדרוש כנגד עו"ש. ידוע שהצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה וההשקעות תלויות רק בשער הריבית. מכאן ש:

- א. התוצר, הצריכה הפרטית, וההשקעות ועודף הייבוא יקטן.
- ב. התוצר והצריכה הפרטית יקטנו. עודף הייבוא וההשקעות יגדלו.
- ג. התוצר והצריכה הפרטית, וההשקעות יקטנו ועודף הייבוא יגדל.
- ד. לא יחול כל שינוי ריאלי בביקושים ובתוצר.

שאלה 16

משק פתוח מצוי בתעסוקה מלאה. הצריכה הפרטית תלויה רק בהכנסה הפנויה. ההשקעות הפרטיות תלויות רק בשער הריבית. הממשלה מגדילה את ההשקעה הציבורית בסך של 100 מיליון ₪ ומממנת עי"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח לציבור).

- א. כל הטענות האחרות אינן נכונות.
- ב. הצריכה הפרטית וההשקעות במשק יקטנו.
- ג. ההשקעות הפרטיות יקטנו בסך של 100 מיליון ₪.
- ד. ההשקעה הכוללת במשק לא תשתנה.
- ה. ההשקעה הכוללת תגדל באותה מידה שהגירעון בחשבון סחורות ושירותים יגדל.

פתרונות סופיים

שאלה	פרק 1 חלק א'	פרק 1 חלק ב'	פרק 2	פרק 3	פרק 4	פרק 5	פרק 6	פרק 7	פרק 8
<u>1</u>	ד	א	ג	ב	ב	א	ב	ב	ב
<u>2</u>	ד	א	ב	ג	א	ב	א	א	ד
<u>3</u>	ב	ד	ג	ד	ג	ב	ג	ד	א
<u>4</u>	ב	א	א	א	ב	ה	ג	ד	ג
<u>5</u>	ב	ב	ג	ב	ג	ד	ב	ד	ג
<u>6</u>	א	ד	ב	ד	א	ג	א	ד	ב
<u>7</u>	ד	ב	ה	ג	ד	א	ד	ב	ד
<u>8</u>	ב	ג	ג	ב	ד	א	ב	ב	א
<u>9</u>	ד	ב	ב	ד	ב	ב	ד	ג	ד
<u>10</u>	ב	ב	ב	ב	ד	א	א	ג	ג
<u>11</u>	ד	ד	ד	ב	ב	ג	ב	ד	ד
<u>12</u>	א	ב	ב	ד	ב	ג	ד	ג	ג
<u>13</u>		ב	ב	ד	א	ב	ג	ב	ב
<u>14</u>		ג	ג	ב	ב	ב	ב	ב	ב
<u>15</u>		א	א	ד	ב	ג	ג	ד	ד
<u>16</u>		ב	ב	ב	ב	ג	ד	ה	ה
<u>17</u>		ג	ג			ה	ה		
<u>18</u>		ד	ד	ב		ד	ד		
<u>19</u>		א	א			ג	א		
<u>20</u>		ב	ב			ה	ה		
<u>21</u>						א	א		
<u>22</u>						ד	ד		
<u>23</u>									
<u>24</u>									
<u>25</u>									

דוגמא למטלת מחשב (ממ"ח) 01

הקורס: 10126 - מבוא למקרוכלכלה

חומר הלימוד למטלה: יחידה 2

שאלה 1

במשק מסוים פועלות ממשלה ושתי פירמות. פירמת "משק", שמגדלת עגבניות ופירמת "רסק" שמייצרת רסק עגבניות. להלן דו"חות רווח והפסד של שתי הפירמות (בש"ח) לשנה שעברה:

פירמת "משק"

הוצאות		הכנסות	
5000	שכר עבודה	6000	מכירות
1000	רווח		
<u>6000</u>		<u>6000</u>	

פירמת "רסק"

הוצאות		הכנסות	
4500	קניית עגבניות	8000	מכירות
2000	שכר עבודה	500	גידול במלאי
2000	רווח		
<u>8500</u>		<u>8500</u>	

ידוע כי הצרכנים במשק (העובדים ובעלי ההון) נוהגים לקנות עגבניות ורסק עגבניות.

כמו-כן ידועים הנתונים הבאים לגבי פעילות המשק בשנה שעברה:
 בפירמת "משק" לא חולקו 500 ש"ח מתוך הרווחים.
 הממשלה סיפקה שירותים שונים לאזרחיה:
 הוצאותיה הינן: 3000 ש"ח לשכר עבודה ו- 1000 ש"ח קניית רסק עגבניות.
 הממשלה גבתה מס על הכנסות הפרטים בסך 3000 ש"ח, ואת יתרת הוצאותיה מימנה ע"י
 מלוות מהציבור.

- א. חשבו את הערך המוסף של כל פירמה ואת ההכנסה הנובעת מכל פירמה.
- ב. חשבו את הערך המוסף של הממשלה ואת כל הגדלים הדרושים והציגו את תקציב הממשלה.
- ג. חשבו את התוצר הלאומי.
- ד. חשבו את ההכנסה הלאומית והרכבה לפי סוג גורם הייצור (עבודה והון).
- ה. חשבו את הצריכה הפרטית.
- ו. חשבו את ההשקעה במשק.
- ז. חשבו את ההכנסה הפנויה.
- ח. חשבו את החיסכון האישי, העסקי והציבורי.
- ט. השוו בין החיסכון לבין ההשקעה, והסבירו את התוצאות שקבלתם.
- י. סכמו את הנתונים בדו"ח מקורות ושימושים ובדו"ח היווי הון.

שאלה 2

להלן נתונים הידועים על מדד המחירים וערכו של סל מייצג בשלוש שנים:

2008	2007	2006	
231,000	220,000	200,000	ערכו של סל מייצג במחירים שוטפים (ש"ח)
		100	מדד המחירים (100 = 2006)

- א. חשבו את המדד המתאים לשנים 2007 ו- 2008.
- ב. חשבו את ערך הסל המייצג במחירים שוטפים בשנת 2009 אם ידוע שהמדד של אותה שנה הוא 138.6.
- ג. התוצר הנומינלי בשנת 2006 היה 350 מיליארד ש"ח, בשנת 2008 396.55 מיליארד ש"ח ובשנת 2007 400.21 מיליארד ש"ח. חשבו את שיעור השינוי בתוצר הריאלי בין השנים 2006 ל- 2007 ובין 2007 לבין 2008.
- ד. הסבירו כיצד יתכן שהתוצר הנומינלי יגדל והתוצר הריאלי לא ישתנה או אף יקטן.

ה. חשבו את שיעור השינוי בתוצר לנפש בין 2007 ל- 2008 אם ידוע שהאוכלוסייה גדלה ב- 3%.

שאלה 3

מנתוני החשבונאות הלאומית של משק בעשור האחרון עולה כי לאורך השנים: תשלומי ההעברה גדלו, הצריכה הציבורית גדלה, ההשקעה הציבורית וההכנסה הפנויה גדלו. המסים העקיפים נטו נותרו ללא שינוי, החיסכון האישי נותר ללא שינוי, החיסכון העסקי ועודף היבוא נותרו ללא שינוי.

הראו מה קרה למסים נטו, החיסכון הציבורי, ההשקעה הנקייה, הצריכה הפרטית והתוצר הלאומי לאורך השנים.

שאלה 4

לפניכם 3 טענות. לכל טענה קבעו אם היא נכונה או לא נכונה ונמקו בקצרה.

- א. לקוח של בנק מסחרי רכש באמצעות הבנק מניות שונות בערך של 100,000 ש"ח, ושילם בנוסף עמלות בסך 5,000 ש"ח. פעולה זו הגדילה את התוצר הלאומי ב- 105,000 ש"ח.
- ב. הכנסתה הפנויה של דניאלה בשנת 2008 היא 250,000 ש"ח. בשנה זו, רכשה דניאלה מוצרים שונים בסך של 220,000 ש"ח ומניות ואגרות חוב ב- 60,000 ש"ח. מכאן שהחיסכון של המשפחה הוא 60,000 ש"ח.
- ג. בשנה שעברה הממשלה גבתה 400 מיליון ש"ח כמסים עקיפים והעניקה סובסידיות בסכום של 250 מיליון ש"ח. מכאן שהתוצר הלאומי הגולמי גדול מההכנסה הלאומית ב- 150 מיליון ש"ח.

שאלה 5

בדו"ח הוצאות הממשלה לשנת 1999 נרשמו ההוצאות הבאות:

1. לבניית מבנים ציבוריים הוציאה הממשלה 6 מיליון ש"ח, מתוכם 3 מיליון ש"ח לשכר העובדים והיתרה לקניית חומרי בניין מפירמות.
2. משרד העבודה והרווחה הוציא 8 מיליון ש"ח לתשלומי סעד ודמי אבטלה.
3. הוצאות משרד התקשורת היו 7 מיליון ש"ח. מתוכם 2 מיליון ש"ח תשלומי שכר לעובדים והיתרה לרכישת ציוד משרדי.
4. משרד התשתיות הוציא 10 מיליון ש"ח לסלילת כבישים, מתוכם 2 מיליון ש"ח תשלומי שכר והיתרה רכישות מפירמות.
5. משרד החינוך הוציא 9 מיליון ש"ח, מתוכם 6 מיליון ש"ח תשלומי שכר והיתרה רכישות של חומרי לימוד וציוד משרדי.
6. הכנסות המדינה ממס הכנסה היו בסך 10 מיליון ש"ח.
7. הממשלה גבתה מסים עקיפים בסך 12 מיליון ש"ח, ושילמה סובסידיות בסך 6 מיליון ש"ח.

מנתונים אלו ניתן להסיק, כי בשנה זו:

- א. הצריכה הציבורית 24 מיליון ש"ח וההשקעה הציבורית 16 מיליון ש"ח.
- ב. הצריכה הציבורית 40 מיליון ש"ח ואין השקעה ציבורית.
- ג. הצריכה הציבורית 32 מיליון ש"ח וההשקעה הציבורית 8 מיליון ש"ח.
- ד. הצריכה הציבורית 16 מיליון ש"ח וההשקעה הציבורית 16 מיליון ש"ח.
- ה. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 6

להלן נתוני החשבונאות הלאומית של משק בשנת 2003:

- ← מסים עקיפים נטו - 300 מיליון ש"ח;
- ← מסים ישירים נטו - 400 מיליון ש"ח;
- ← הכנסה לאומית - 1200 מיליון ש"ח;
- ← רווחים שלא חולקו - 100 מיליון ש"ח;
- ← פחת - 60 מיליון ש"ח.

מנתונים אלו ניתן להסיק, כי בשנת 2003

- א. התוצר הלאומי הנקי 1900 מיליון ש"ח וההכנסה הפנויה 700 מיליון ש"ח.
- ב. התוצר הלאומי הנקי 1500 מיליון ש"ח וההכנסה הפנויה 700 מיליון ש"ח.
- ג. התוצר הלאומי הגולמי 1560 מיליון ש"ח וההכנסה הפנויה 500 מיליון ש"ח.
- ד. התוצר הלאומי הגולמי 1960 מיליון ש"ח וההכנסה הפנויה 500 מיליון ש"ח.
- ה. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 7

מנתוני החשבונאות הלאומית של שנה מסוימת נובע כי סך הצריכה הפרטית וההשקעה הגולמית היו גדולים מהתל"ג. מכאן נובע כי:

- א. יש טעות בנתונים.
- ב. ההשקעה הנקייה שלילית.
- ג. קיים גירעון בתקציב הממשלה.
- ד. המשק הוא בהכרח משק פתוח והייבוא גבוה מהייצוא.
- ה. כל הטענות האחרות שגויות.

דוגמא למטלת מנחה (ממ"ן) 11

הקורס: 10126 - מבוא למקרוכלכלה

חומר הלימוד למטלה: יחידה 3

שאלה 1

להלן פונקציית הצריכה הפרטית המתוכננת של משפחה (בש"ח):

APS	APC	MPS	MPC	S_p	C	Y_d
					1100	0
					2000	1000
					2800	2000
					3500	3000
					4100	4000
					4600	5000
					5000	6000
					5300	7000

א. הניחו שהנטייה השולית לצרוך בין כל שתי רמות הכנסה עוקבות היא קבועה. השלימו את הטבלה.

ב. התוו במערכת צירים אחת את עקומת הצריכה הפרטית והחיסכון האישי של המשפחה כפונקציה של ההכנסה הפנויה.

ג. כיצד משתנות הנטיות השוליות לצרוך ולחסוך כשעולה ההכנסה הפנויה? איזה ביטוי יש לכך בתרשים שהתוותם?

ד. הניחו שבמשק משפחה נוספת, בעלת פונקציית צריכה זהה.

חשבו את הצריכה הפרטית במשק כאשר ההכנסה הפנויה במשק היא 8000 ש"ח עבור שלושת המקרים הבאים:

(1) חלוקת ההכנסות בין המשפחות שיויונית.

(2) הכנסתה של משפחה (2) היא פי 3 מזו של משפחה (1).

(3) הכנסתה של משפחה (2) היא פי 7 מזו של משפחה (1).

ה. סכמו את הקשר בין רמת השיוויון בחלוקת ההכנסות לבין פונקציית הצריכה הפרטית במשק כאשר לפרטים במשק פונקציית צריכה זהה, המקיימת נטייה שולית לצרוך הפוחתת עם הגידול בהכנסה הפנויה.

שאלה 2

לכל המשפחות במשק נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמה של הכנסה פנויה. במשק שני סוגי משפחות. הנטייה השולית לצרוך של משפחות מסוג A היא $MPC^A = 0.6$. הנטייה השולית לצרוך של משפחות מסוג B היא $MPC^B = 0.8$. הניחו כי ההכנסה הפנויה של כל המשפחות מסוג B שווה ביניהן (אך לא בהכרח הכנסה שווה בין המשפחות A ו-B). להלן מספר טענות. לכל טענה קבעו האם היא נכונה או לא נכונה ונמקו בקצרה.

- א. אם מספר המשפחות מסוג A שווה למספר המשפחות מסוג B אזי הנטייה השולית לצרוך במשק היא 0.6.
- ב. אם ההכנסה של כל משפחה מסוג A כפולה מזו של משפחה מסוג B ומנגד מספר המשפחות מסוג B כפול ממספר המשפחות מסוג A, אזי הנטייה השולית לצרוך במשק היא 0.6.
- ג. אם הממשלה תעביר הכנסות ממשפחות מסוג A למשפחות מסוג B אזי הנטייה השולית לצרוך במשק תגדל.
- ד. אם הגודל האוטונומי של פונקציית הצריכה הפרטית של משפחה מסוג A שווה לזה של משפחה מסוג B אזי בכל רמת הכנסה פנויה הנטייה הממוצעת לחסוך של משפחה מסוג A קטנה מזו של משפחה מסוג B.

שאלה 3

- ההשקעה המתוכננת במשק תלויה בשער הריבית ובתוצר.
- במצב המוצא שער הריבית הוא r_1 , התוצר Y_1 ובתנאים אלו הפירמות מתכננות להשקיע I_1 .
- א. התוו בתרשים את עקומת ההשקעה המתוכננת כפונקציה של התוצר עבור שער ריבית r_1 . סמנו בתרשים את Y_1 ו- I_1 .
 - ב. כתוצאה משינויים שחלו במשק, ירד שער הריבית ל- r_2 וקטן התוצר ל- Y_2 . כתוצאה משינויים אלו גדלה ההשקעה המתוכננת ל- I_2 . הוסיפו לתרשים מסעיף א את השינויים המתוארים וסמנו את רמת ההשקעה החדשה באופן התואם את נתוני השאלה.

שאלה 4

להלן ארבע תוכניות השקעה:

תקבולים נקיים			עלות ב- $t = 0$	זמן תוכנית
$t = 3$	$t = 2$	$t = 1$		
600	600	600	1500	א
1200	1200	1200	3000	ב
-	-	1800	1400	ג
-	1980	-	1400	ד

במשק שער ריבית חיובי וקבוע.

בפני פירמה עומדות שתי תוכניות ההשקעה, א ו-ב.

לכל אחת מהטענות הבאות, א-ג, קיבעו אם היא נכונה או לא נכונה ונמקו בקצרה.

א. אם תוכנית א כדאית אזי גם תוכנית ב כדאית.

ב. אם תוכנית ב כדאית אזי גם תוכנית א כדאית.

ג. בכל שער ריבית חיובי, הערך הנוכחי הנקי של שתי התוכניות שווה.

בפני פירמה עומדות שתי תוכניות ההשקעה ג ו-ד.

לכל אחת מהטענות הבאות, ד-ז, קיבעו אם היא נכונה או לא נכונה ונמקו בקצרה.

ד. אם תוכנית ג כדאית, אזי גם תוכנית ד כדאית.

ה. אם תוכנית ד כדאית, אזי גם תוכנית ג כדאית.

ו. בכל שער ריבית הגבוה מ-10%, הפירמה תעדיף את תוכנית ג על תוכנית ד.

ז. קיים שער ריבית חיובי בו תוכנית ג עדיפה על ד וקיים שער ריבית חיובי אחר בו תוכנית ד

עדיפה על ג.

שאלה 5

- פונקציית הצריכה הפרטית החודשית של דניאלה היא: $C=2,000+0.8Y_d$, כאשר C - הצריכה פרטית ו- Y_d ההכנסה הפנויה. הכנסתה הפנויה של דניאלה בחודש זה היא 10,000 ש"ח. מכאן ניתן להסיק כי:
- הנטייה הממוצעת לחסוך של דניאלה בחודש זה היא אפס.
 - הנטייה השולית לחסוך של דניאלה בחודש זה היא אפס.
 - אם הכנסתה של דניאלה תוכפל, גם הנטייה הממוצעת שלה לחסוך תוכפל.
 - אם הכנסתה של דניאלה תוכפל, גם הנטייה הממוצעת שלה לצרוך תוכפל.
- ה. כל התשובות לעיל אינן נכונות.

שאלה 6

הערך הנוכחי הנקי של פרויקט יקטן במידה ש:

- א. שער הריבית במשק ירד.
- ב. ההשקעה הנדרשת תקטן.
- ג. ההכנסות הצפויות תגדלנה.
- ד. ההוצאות הצפויות תגדלנה.
- ה. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 7

תוכנית השקעה מסוימת נמצאה רווחית וכדאית להשקעה, כי בשער הריבית הקיים הערך הנוכחי של התקבולים הצפויים עולה על עלות ההשקעה. כלכלן שבדק שוב את העסקה מצא כי נפלה טעות, וכי חלק מההכנסות הצפויות תתקבלנה מאוחר מכפי שסברו תחילה וחלק מן ההוצאות שנבדקו גדול מן הצפוי. לאור תיקונים אלו:

- א. כדאי לחברה לבצע את ההשקעה בכל זאת.
- ב. כדאי לחברה לבצע את ההשקעה רק אם שער הריבית ירד.
- ג. ייתכן שלא כדאי לחברה לבצע את ההשקעה בשער הריבית הנוכחי, אך קיים שער ריבית נמוך יותר, בו תהפוך ההשקעה לכדאית.
- ד. הערך הנוכחי הנקי המתקן של העסקה יכול להיות גבוה יותר.

שאלה 8

במשק יש שתי משפחות. לשתי המשפחות פונקציות צריכה פרטית זהות בעלות נטייה שולית לצרוך קבועה (פונקציות ליניאריות).
הכנסת משפחה א' גבוהה ב 1000 מהכנסת משפחה ב'. עקב רפורמה במס למען חלוקת שיוויונית יותר בהכנסות, הגדילה הממשלה את המיסים המוטלים על משפחה א' והקטינה הממשלה את המיסים המוטלים על משפחה ב' כך שסך המיסים הנגבים לא השתנה. כתוצאה מכך:

- א. הצריכה הפרטית הכוללת במשק תגדל.
 - ב. הצריכה הפרטית הכוללת במשק תקטן.
 - ג. הצריכה הפרטית הכוללת במשק לא תשתנה.
 - ד. לא ניתן לדעת כיצד תשתנה הצריכה הפרטית הכוללת ללא מידע מלא על פונקציית הצריכה הפרטית.
- ה. לא ניתן לדעת כיצד תשתנה הצריכה הפרטית הכוללת ללא מידע על הגודל האוטונומי של כל משפחה.

שאלה 9

במשק יש שתי משפחות. לשתי המשפחות פונקציות צריכה פרטית זהות בעלות נטייה שולית לצרוך הפוחתת עם ההכנסה.
הכנסת משפחה א' גבוהה ב 1000 מהכנסת משפחה ב'. עקב רפורמה במס למען חלוקת שיוויונית יותר בהכנסות, הגדילה הממשלה את המיסים המוטלים על משפחה א' והקטינה הממשלה את המיסים המוטלים על משפחה ב' כך שסך המיסים הנגבים לא השתנה. כתוצאה מכך:

- א. הצריכה הפרטית הכוללת במשק תגדל.
 - ב. הצריכה הפרטית הכוללת במשק תקטן.
 - ג. הצריכה הפרטית הכוללת במשק לא תשתנה.
 - ד. לא ניתן לדעת כיצד תשתנה הצריכה הפרטית הכוללת ללא מידע מלא על פונקציית הצריכה הפרטית.
- ה. לא ניתן לדעת כיצד תשתנה הצריכה הפרטית הכוללת ללא מידע על הגודל האוטונומי של כל משפחה.

שאלה 10

במשק 100 פרטים. לכל אחד מהם פונקציית צריכה עם נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה פנויה וזוהי לכל הפרטים.

ידוע כי במשק שורר אי שוויון בחלוקת ההכנסות. גידול בנטייה השולית לצרוך של פרט אחד במשק תגרום ל:

א. הגדלת השיפוע של פונקציית הצריכה הפרטית של המשק במידה רבה יותר ככל שהכנסתו הפנויה של הפרט הנ"ל גבוהה יותר ביחס להכנסה הפנויה במשק.

ב. הגדלת הנטייה השולית לצרוך במשק בדיוק בשיעור הגידול של הנטייה השולית לצרוך של הפרט הנ"ל כפול 1%.

ג. לא ניתן לדעת את כיוון השינוי בנטייה השולית לצרוך במשק ללא מידע על חלוקת ההכנסות במשק.

ד. אם היה שוויון מלא בחלוקת ההכנסות במצב המוצא, לא היה שינוי בשיפוע של פונקציית הצריכה הפרטית של המשק

דוגמא למטלת מחשב (ממ"ח) 02

הקורס: 10126 - מבוא למקרוכלכלה

חומר הלימוד למטלה: יחידה 4

שאלה 1

במשק ללא ממשלה נתונות פונקציות ההתנהגות הבאות (במיליוני ש"ח):
הצריכה הפרטית: $C=2500+0.8Yd$
ההשקעה: $I=500+0.1Y$

- חשבו את הצריכה הפרטית כפונקציה של התוצר הלאומי ואת הביקוש המצרפי.
- חשבו את המכפיל, את התוצר של שיווי המשקל, ואת הרכב השימושים.
- חשבו את פונקציית החיסכון המתוכנן של המשק.
- התוו על מערכת צירים את עקומת הביקוש המצרפי והראו מהו התוצר של שיווי המשקל ע"י שימוש בקו עזר ששיפועו 1 (קו 45°).
- הוסיפו לתרשים את עקומות ההשקעה והחיסכון המתוכננים. מהי רמת התוצר בה יחתכו עקומות אלו? הסבירו מדוע.
- נתון שהתוצר בשנה שעברה היה $25,000$ מיליון ש"ח. הסבירו את התהליך שחל במשק עד להתכנסות לשיווי המשקל שמצאתם, מה קרה לרמת התעסוקה?

בסעיפים הבאים הניחו כי משקי הבית שינו את טעמיהם והגדילו את הצריכה הפרטית המתוכננת ב - 50 מיליון ש"ח בכל רמה של הכנסה פנויה.

- חשבו את פונקציית הצריכה הפרטית המתוכננת, את הביקוש המצרפי ואת תוצר שיווי המשקל.
- כיצד קרה שהתוצר גדל ביותר מ- 50 מיליון ש"ח? הסבירו.
- הציגו בתרשים את עקומת הצריכה הפרטית המתוכננת לפני ואחרי השינוי, וסמנו ב-A וב-B את הנקודה על כל עקומה בה נמצא המשק לפני ואחרי השינוי.
- נתון כי התוצר של תעסוקה מלאה שווה ל- $32,000$ מיליון ש"ח. חשבו את גודל הפער הדפלציוני לפני ואחרי השינוי בהתנהגות משקי הבית.

שאלה 2

- הביקוש המצרפי במשק הוא (בש"ח): $AD = 2,000 + 0.6Y$
- א. נתון שהתוצר של תעסוקה מלאה הוא 6,000 ש"ח. האם במשק שורר פער דפלציוני/אינפלציוני? אם כן, חשבו את גודלו. האם המשק אכן בשיווי משקל?
- ב. נתון שהתוצר של תעסוקה מלאה הוא 4,500 ש"ח. האם במשק שורר פער דפלציוני/אינפלציוני? אם כן, חשבו את גודלו. האם המשק אכן בשיווי משקל?

שאלה 3

- עבו על שש השאלות הבאות, המתייחסות למשק ללא ממשלה.
- א. כלכלן טען כי "אם הפרטים במשק יחליטו לחסוך יותר בכל רמה של הכנסה פנויה, החיסכון של המשק יקטן." האם הטענה נכונה? הסבירו בקצרה.
- ב. התייחסו שוב לטענת הכלכלן בסעיף א בהנחה שההשקעה אינה תלויה בתוצר.
- ג. להלן נתונים על משק: הנטייה השולית לצרוך היא -0.6, הנטייה השולית להשקיע 0.15 והתוצר של שיווי משקל 2,400 מיליון ש"ח. חשבו את הביקוש המצרפי.
- ד. במשק מסויים פער דפלציוני בגודל 150 מיליון ש"ח, הנטייה השולית להוציא היא 0.8 והתוצר של שיווי משקל הוא 5,000 מיליון ש"ח. חשבו את פער התוצר ואת התוצר של תעסוקה מלאה.
- ה. משק נמצא בשיווי משקל בתעסוקה מלאה. במשק חלו שיפורים טכנולוגיים וידוע שפונקציות ההתנהגות (צריכה פרטית והשקעה) לא השתנו. מה יקרה לתוצר של תעסוקה מלאה, לתוצר של שיווי המשקל ולהרכב השימושים?

שאלה 4

- במשק מסויים נתון שהנטייה השולית לצרוך היא 0.6 והנטייה השולית להשקיע 0.15. לכל אחד מהמקרים הבאים (בנפרד) חשבו מה יהיה השינוי בתוצר שיווי המשקל, ברמת הצריכה הפרטית ובהשקעה.
- א. כתוצאה משינוי בציפיות החליטו המשקיעים להגדיל את הביקוש להשקעה ב-100 מיליון ש"ח לכל רמה של תוצר.
- ב. כתוצאה מהשקעות שבוצעו בעבר גדל התוצר של תעסוקה מלאה ב-10 מיליון ש"ח לכל רמה של תוצר.
- ג. הפירמות החליטו השנה לא לחלק 100 מיליון ש"ח מרווחיהן.
- ד. הפרטים החליטו להגדיל את החיסכון האישי ב-100 מיליון ש"ח בכל רמה של הכנסה פנויה.

דוגמא למטלת מנחה (ממ"ן) 12

הקורס: 10126 - מבוא למקרוכלכלה

חומר הלימוד למטלה: יחידה 4

שאלה 1

פונקציות ההתנהגות במשק נתונות ע"י:

$$C = 1,500 + 0.6 Y_d \quad \text{הצריכה הפרטית:}$$

$$I = 500 + 0.15 Y \quad \text{ההשקעה:}$$

$$G = 1,000 \quad \text{הצריכה הציבורית:}$$

הממשלה שוקלת שתי דרכים למימון הוצאותיה:
א. הממשלה מממנת את הוצאותיה ע"י מכירת אג"ח לציבור.

ב. הממשלה מממנת את הוצאותיה ע"י מסים קבועים בגובה הצריכה הציבורית.

מצאו את הצריכה הפרטית המתוכננת כפונקציה של התוצר, את הביקוש המצרפי, המכפיל והתוצר של שיווי משקל בכל אחת מן הדרכים.

ג. הסבירו את ההבדל בגודל האוטונומי (הבלתי תלוי בתוצר) של עקומת הביקוש שקבלתם בסעיפים א ו-ב.

ד. ענו מחדש על סעיף א, אך הניחו עתה כי הממשלה גובה מס יחסי בשיעור 25% מהתוצר.

ה. הסבירו את ההבדל במכפיל שקבלתם בסעיפים א ו-ד.

שאלה 2

להלן נתונים הידועים על משק:

- התוצר של שיווי משקל – 2,000 מיליון ש"ח.
- הנטייה השולית לצרוך – 0.65.
- הנטייה השולית להשקיע – 0.15.
- גודל הפער הדפלציוני – 25 מיליון ש"ח.

- א. חשבו את עקומת הביקוש המצרפי במשק ואת התוצר של תעסוקה מלאה. הניחו כעת שהממשלה מעוניינת להביא את המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה. חשבו לכל אחד מהסעיפים הבאים את השינוי הדרוש להשגת המטרה.
- ב. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ומממנת ע"י מכירת אג"ח.
- ג. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ומממנת ע"י הטלת מיסים (תקציב מאוזן).
- ד. הממשלה מקטינה את המיסים ומממנת ע"י מכירת אג"ח לציבור.

שאלה 3

לפניכם 10 טענות. לכל טענה קבעו אם היא נכונה או לא נכונה ונמקו בקצרה.

- א. כאשר הממשלה מגדילה מס יחסי, הגירעון בתקציב הממשלה יגדל ככל שהתוצר גדול יותר.
- ב. הן לפי הגישה הקלאסית והן לפי הגישה הקינסיאנית, במקרה של אבטלה רצוי שהממשלה תתערב בשווקים.
- ג. הגדלת הצריכה הציבורית ומימונה ע"י הגדלת מיסים (תקציב מאוזן) לא תוכל להביא את המשק לתעסוקה מלאה, מפני שהפעולות מקזזות זו את זו ואין גידול בביקושים.
- ד. ככל ששיעור המס גבוה יותר המכפיל במשק קטן יותר.
- ה. ככל ששיעור המס גבוה יותר הגודל האוטונומי של הביקוש המצרפי במשק קטן יותר.
- ו. עקב המיתון הקשה החליטו הפרטים במשק לחסוך יותר בכל רמה של הכנסה פנויה. מכאן שהחיסכון הכולל במשק יגדל. נתון שההשקעות תלויות בתוצר.
- ז. הממשלה מממנת את הוצאותיה ע"י מכירת אג"ח לציבור. הממשלה החליטה להגדיל את הצריכה הציבורית בגודל הפער הדיפלציוני. מכאן שהמשק יגיע לתעסוקה מלאה.
- ח. הממשלה שומרת תמיד על תקציב מאוזן ושער הריבית קבוע. הממשלה החליטה להגדיל את הצריכה הציבורית בגודל הפער הדיפלציוני. כמו כן ידוע כי הנטייה השולית להשקיע שווה ל-0 ואין מס יחסי. מכאן שהמשק יגיע לתעסוקה מלאה.
- ט. ההשקעה אינה תלויה בתוצר והממשלה שומרת תמיד על תקציב מאוזן. מכאן שהגדלה או הקטנה של הצריכה הציבורית לא תשפיע על רמת הצריכה הפרטית.
- י. אם ההשקעה אינה תלויה בתוצר, מכפיל התקציב המאוזן אינו תלוי בנטייה השולית לצרוך.

דוגמא למטלת מנחה (ממ"ן) 03

הקורס: 10126 - מבוא לכלכלה מקרו

חומר הלימוד למטלה: יחידות 5 ו-6.

שאלה 1

להלן נתונים הידועים על המערכת הבנקאית במשק מסוים:
הציבור נוהג להחזיק במזומן – 5000 ש"ח.
מזומן בבנק המסחרי – 2500 ש"ח.
פיקדונות של הבנקים המסחריים בבנק המרכזי – 1000 ש"ח.
יחס הרזרבה הדרוש כנגד פיקדונות עו"ש – 0.2.

חשבו את: הרזרבות של הבנק, פיקדונות עו"ש, אשראי הבנקים לציבור וכמות הכסף.
הציגו את מאזן המאוחד של מערכת הבנקאות המסחרית.

שאלה 2

התייחסו לנתוני שאלה 1 כמצב המוצא.
להלן מספר אירועים שהתרחשו.
חשבו השפעת כל אחד מהם **בנפרד** על כמות הכסף והציגו את מאזן הבנק (מיצאו את המשתנים החסרים, במידת הצורך).

- א. הציבור החליט להגדיל את המזומן שבידיו ב – 1000 ש"ח.
- ב. הבנק המרכזי קנה אג"ח מהציבור ב- 1000 ₪
- ג. הבנק המרכזי החליט להגדיל את יחס הרזרבה ל – 0.4.
- ד. הממשלה לווה מהבנק המרכזי 1000 ש"ח, ושילמה משכורות.
- ה. הציבור הפקיד בבנקים המסחריים סך של 1000 ש"ח ובמקביל הבנק המרכזי מכר אג"ח לציבור בסכום אשר השאיר את כמות הכסף ללא שינוי (חשבו את הסכום).
- ו. חל עירוי פנימי חיובי בסך 2000 ש"ח במקביל לעירוי חיצוני שלילי באותו הסכום.
- ז. הציבור הקטין את המזומן שבידיו ב – 1000 ₪ והבנק המרכזי שינה את יחס הרזרבה, כך שכמות הכסף לא תשתנה (מיצאו את יחס הרזרבה הדרוש).

שאלה 3

לפניכם ארבע טענות. לכל טענה קיבעו אם היא נכונה או לא נכונה ונמקו בקצרה.

- א. רק עירו חיצוני או עירו פנימי יכולים לשנות את כמות הכסף.
- ב. עירו חיצוני משנה את בסיס הכסף ואת כמות הכסף.
- ג. עירו פנימי משנה את בסיס הכסף ואת כמות הכסף.
- ד. ככל שעסקים רבים יותר מוכנים לקבל תשלומים בהמחאות (ולא רק במזומן), יש לצפות שכמות הכסף במשק תהיה גדולה יותר.
- ה. אם הממשלה מגדילה את הוצאותיה במימון מלווה מהבנק המרכזי אזי יגדל בסיס הכסף.
- ו. כאשר הבנק המרכזי משנה את יחס הרזרבה זה גורם לשינוי בבסיס הכסף.

שאלה 4

הציגו את שוק הכסף: בציר האופקי כמות היתרות הריאליות - $\frac{m}{p}$, ובציר האנכי שער הריבית - r .

תארו את תהליך ההתכנסות לשיווי משקל בכל אחד מהמקרים הבאים והראו כיצד תשתנה כמות היתרות הריאליות ושער הריבית.

- א. הבנק המרכזי קנה אגרות חוב מהציבור.
- ב. התוצר הלאומי קטן.
- ג. חלה ירידת מחירים.
- ד. הציבור שינה את טעמו והוא מעוניין להחזיק יותר יתרות ריאליות בכל שער ריבית.

שאלה 5

הבנק המרכזי שומר תמיד על שער ריבית קבוע ע"י שינויים בכמות הכסף.

לפניכם ארבעה מקרים:

1. התוצר הלאומי קטן.
2. חלה ירידת מחירים.
3. הממשלה לקחה מלווה מהבנק המרכזי לצורך תשלום לספקים.
4. הציבור שינה את טעמו, והוא מעוניין להחזיק יותר יתרות ריאליות בכל שער ריבית.

לכל אחד מהמקרים ציינו מהן הפעולות המתאימות בהן על הבנק לנקוט כדי ליישם את מדיניותו, מתוך רשימת הפעולות הבאות:

- א. קניית אג"ח מהציבור.
- ב. מכירת אג"ח לציבור.
- ג. הקטנת יחס הרזרבה.
- ד. העלאת שער הריבית המוניטרית.
- ה. קניית מט"ח מהציבור.

דוגמא למטלת מנחה (ממ"ן) 13

הקורס: 10126 - מבוא לכלכלה מקרו

חומר הלימוד למטלה: יחידה 7

שאלה 1

משק נמצא בשיווי משקל באבטלה. נתון שההשקעה אינה תלויה בתוצר הלאומי, הצריכה הפרטית אינה תלויה בשער הריבית והממשלה גובה מס קבוע בלבד.

- הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומחליטה להגדיל את הצריכה הציבורית בגודל הפער הדיפלציוני. הממשלה שוקלת את מימון הגידול בהוצאותיה בשלוש שיטות:
1. הגדלת הצריכה הציבורית במימון ע"י הגדלת מיסים (תקציב מאוזן).
 2. הגדלת הצריכה הציבורית במימון ע"י מכירת אגרות חוב לציבור.
 3. הגדלת הצריכה הציבורית במימון ע"י מלווה מהבנק המרכזי (הדפסת כסף).

א. הראו את השינויים בתוצר ובשימושים.

ב. באיזו מהשיטות המשק אכן יגיע לתעסוקה מלאה.

ג. מה יקרה לשער הריבית בכל שיטה.

שאלה 2

משק נמצא בשיווי משקל באבטלה. לפניכם 4 טענות לגבי מדינות מוניטרית מרחיבה. לכל אחת מהן קיבעו אם היא נכונה או לא, ונמקו.

א. מדיניות זו אינה יעילה בצמצום האבטלה ולא תביא את המשק לתעסוקה מלאה.

ב. מדיניות זו יעילה יותר בצמצום האבטלה, ככל שהביקוש לכסף גמיש יותר ביחס לשער הריבית.

ג. מדיניות זו יעילה יותר בצמצום האבטלה, ככל שהביקוש להשקעה רגיש יותר ביחס לשער הריבית.

ד. מדיניות זו יעילה יותר בצמצום האבטלה, ככל שהביקוש לכסף רגיש יותר ביחס לשינויים בתוצר.

שאלה 3

משק נמצא בשיווי משקל באבטלה. לפניכם 4 טענות לגבי מדיניות פיסקלית מרחיבה. לכל אחת מהן קיבעו אם היא נכונה או לא, ונמקו.

- א. מדיניות זו יעילה יותר בצמצום האבטלה, ככל שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה גבוהה יותר.
- ב. מדיניות זו יעילה יותר בצמצום האבטלה, ככל ששיעור המס מתוך התוצר נמוך יותר.
- ג. מדיניות זו יעילה יותר בצמצום האבטלה, ככל שהביקוש לכסף גמיש יותר ביחס לשער הריבית.
- ד. מדיניות זו יעילה יותר בצמצום האבטלה, ככל שהביקוש להשקעה רגיש יותר ביחס לשער הריבית.
- ה. מדיניות זו יעילה יותר בצמצום האבטלה, ככל שהביקוש לכסף רגיש יותר ביחס לשינויים בתוצר.

שאלה 4

- משק נמצא בשיווי משקל בתעסוקה מלאה. נתון שהצריכה הפרטית אינה תלויה בריבית. לפניכם 7 טענות. לכל טענה קיבעו אם היא נכונה או לא נכונה ונמקו בקצרה.
- א. הגדלת הוצאות הממשלה תגרום לקיטון ההשקעות באותו גודל.
- ב. הגדלת השקעות ע"י הפירמות אינה אפשרית, במצב זה.
- ג. אם הממשלה תגדיל את ההשקעה הציבורית, סך ההשקעה במשק (פרטית + ציבורית) יגדל בפחות מסכום זה.
- ד. טענה ג' נכונה, אם הצריכה הפרטית \leq תלויה בריבית.
- ה. הגדלת כמות הכסף ב- 2% תגרום לעליית מחירים באותו שיעור, ללא כל שינוי בהרכב השימושים.
- ו. שיעור עליית המחירים שיתקבל כתוצאה מגידול נתון בהוצאות הממשלה יהיה קטן יותר ככל שההשקעה רגישה יותר ביחס לשינויים בשער הריבית.
- ז. הגדלת הוצאות הממשלה במימון ע"י הדפסת כסף תגרום לעליית מחירים גבוהה יותר מאשר הגדלת הוצאות הממשלה במימון ע"י מכירת אגרות חוב לציבור.

דוגמא למטלת מנחה (ממ"ן) 14

הקורס: 10126 - מבוא למקרוכלכלה

חומר הלימוד למטלה: יחידה 8

שאלה 1

להלן רשימת כל העסקות הבינלאומיות של משק במשך שנה מסוימת.

- א. רישמו כל עסקה במאזן התשלומים.
- ב. סכמו את כל הפעולות יחד במאזן התשלומים של המשק לפי סעיפיו: החשבון השוטף, חשבון ההון והשינוי ביתרות המט"ח.
1. יבואן מחשבים רכש מחו"ל סחורה ב 500 מיליון דולר ושילם במזומן.
2. חברה תוכנה ישראלית מכרה תוכנות ב 300 מיליון דולר וקיבלה 100 מיליון דולר במזומן והיתרה באשראי לשנתיים.
3. חברה ישראלית פרעה חובות לחו"ל בערך של 80 מיליון דולר ושילמה ריבית על יתרת החוב בסך 20 מיליון דולר.
4. ברוקר אמריקאי הפקיד 100 מיליון דולר בפיקדונות שיקליים בבנק מקומי.
5. ממשלת ישראל קבלה ממשלת ארה"ב ציוד צבאי בשווי של 150 מיליון דולר. מחצית כמענק והיתרה כאשראי לזמן ארוך.

שאלה 2

נתחו במסגרת שוק המט"ח את המקרים הבאים, וציינו מה יקרה לשער החליפין בכל מקרה:

- א. רמת המחירים המקומית עלתה.
- ב. האינפלציה בישראל גבוהה מהאינפלציה במדינות איתן היא סוחרת.
- ג. ארה"ב הקטינה את הסיוע הביטחוני לישראל.
- ד. כתוצאה ממסע פרסום של לשכת המסחר האמריקאית בישראל, עלה הביקוש למוצרים מיובאים מארה"ב.
- ה. עקב רווחיות גבוהה בשוקי המזרח הרחוק גדלה מאד השקעת ישראלים בנכסים בחו"ל.
 1. שער הריבית המקומי לא השתנה ושער הריבית העולמי ירד.
 2. הממשלה הפחיתה מכסים על מוצרי יבוא רבים.

שאלה 3

עקב עליית שער הריבית המקומי, חל גידול בתנועות ההון הנכנסות למשק. כתוצאה מכך ירד שער החליפין לגבול התחתון של הרצועה, ובנק ישראל התערב, כדי למנוע ירידה נוספת.

- א. הראו בתרשים של שוק המט"ח כיצד עליית שער הריבית המקומי גורמת לירידת שער החליפין. הסבירו מה על הבנק המרכזי לעשות כדי לתמוך בשער החליפין שלא ירד מהגבול התחתון של הרצועה.
- ב. מה יקרה ליתרות המט"ח ולכמות הכסף כתוצאה מכך שהבנק המרכזי תומך בגבול התחתון של הרצועה?
- ג. האם לבנק המרכזי יש השפעה על שער החליפין גם במשטר של שע"ח נייד? (כלומר - כאשר הבנק אינו מתערב ישירות בשוק המט"ח ע"י קניה או מכירה).
- ד. לאחרונה עלה דירוג האשראי של ישראל, המהווה מדד לחוסנה הכלכלי של המדינה, וכתוצאה מכך משקיעים זרים מרחבי העולם החלו להגדיל את השקעותיהם בישראל. עקב כך, נפגעו היצואנים. לאור זאת, החליט נגיד בנק ישראל להוריד את שער הריבית המקומי. הראו בתרשים של שוק מט"ח כיצד השפיעו פעולותיהם של המשקיעים הזרים על שער החליפין, הראו בתרשים והסבירו מדוע נקט הנגיד במדיניות זו.

דוגמא למטלת מנחה (ממ"ן) 15

הקורס: 10126 - מבוא לכלכלה מקרו

חומר הלימוד למטלה: יחידה 9

שאלה 1

משק מצוי באבטלה קיים משטר של שער חליפין נייד ללא תנועות הון. תארו את ההתרחשויות במשק והראו כיצד ישתנו התוצר והגירעון בחשבון השוטף בכל אחד מהמקרים הבאים:

- א. הממשלה נקטה במדיניות פיסקלית מרחיבה.
- ב. הבנק המרכזי נקט במדיניות מוניטרית מרחיבה.

שאלה 2

במשק המצוי בשיווי משקל באבטלה, קיים משטר של שער חליפין נייד ותנועות הון חופשיות. ההשקעה תלויה רק בשער הריבית והצריכה הפרטית רק בהכנסה הפנויה. תארו את ההתרחשות במשק והראו כיצד ישתנו התוצר, ההשקעה, הצריכה הפרטית והגירעון בחשבון השוטף בכל אחד מהמקרים הבאים:

- א. הבנק המרכזי נקט במדיניות מוניטרית מרסנת.
- ב. שער הריבית העולמי ירד.
- ג. הממשלה הגדילה את הצריכה הציבורית ומימנה את תוספת ההוצאה מכירת אג"ח לציבור.
- ד. הביקוש למוצרי היצוא של המשק קטן.

שאלה 3

משק נמצא בשיווי משקל בתעסוקה מלאה. במשק קיים משטר של שער חליפין נייד ותנועות הון חופשיות.

תארו את ההתרחשות במשק והראו כיצד ישתנו התוצר, ההשקעה, הצריכה הפרטית, רמת המחירים, והגירעון בחשבון השוטף בכל אחד מהמצבים הבאים:

- א. הבנק המרכזי הקטין את יחס הרזרבה הדרוש כנגד עו"ש.
- ב. הממשלה הגדילה את הצריכה הציבורית ומימנה זאת ע"י מיסים.
- ג. הביקוש למוצרי היצוא של המשק גדל.
- ד. ההשקעה במשק קטנה בכל רמה של תוצר ושער הריבית.